

سیری در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر
آرتور پوپ و فیلیس اکرمین

ویرایش زیر نظر
سیروس پام

جلد اول
(متن)

دوره های پیش از هخامنشی،
هخامنشی و پارتی / اشکانی

تهران ۱۳۸۷

مترجمان

مرحوم باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی	مرحوم علی‌رضا شاپور شهبازی
هومان اسعدی	محمدعلی شاکری‌راد
زهرا باستی	شادی شفیعی جوادی
علی‌رضا پلاسید	فاطمه کریمی
علی حصوری	پرویز مرزبان
نجف دریابندری	مهدی مقیسه
مصطفی ذاکری	صادق ملک‌شهمیرزادی
زهره روح‌فر	نوشین دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
محمد رضا ریاضی	

ویراستاران

سرویراستار: سیروس پرهام
دستیار سرویراستار: هایده مشایخ

جواهر افسر	مهدی مقیسه
علی‌رضا پلاسید	شیرین ملک‌فاضلی
امیرحسین پورجوادی	نوشین دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
صالح طباطبایی	

نشانه‌ها

پیش از مسیح / پیش از میلاد	پ م
تولد / ولادت	ت
جلد	ج
چاپ	چ
فوت / وفات	ف
قیاس کنید با / مقایسه کنید با	قس:
تاریخ مسیحی / میلادی	م
مترجم	م -
نگاه کنید به / رجوع کنید به	نک:
ویراستار متن اصلی مقاله‌های سیری در هنر ایران	- ویراستار
پانوشته‌های ویراستاران و دفتر سرویراستاری متن فارسی	- ویراستاری
هجری شمسی / خورشیدی	ه ش
هجری قمری	ه ق
همان مأخذ (مورد ارجاع قبلی)	همان
همان صفحه / همان فصل / همان جلد / همان مقاله	همان‌جا
همان مؤلف	همو

فهرست مطالب

فهرست شکل‌ها	پانزده
سخن ناشر	بیست و یک
سخن سرویراستار	بیست و پنج
بانیان چاپ اول	سی و سه
پیشگفتار چاپ اول	سی و پنج
نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: نجف دریابندری	
پیشگفتار چاپ دوم	چهل و سه
نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: نجف دریابندری	
پیشگفتار چاپ سوم	چهل و پنج
نوشته: جی. گلاک، ترجمه: علی‌رضا پلاسیند	

بخش ۱ - سرآغاز

فصل ۱ - منزلت هنر ایران	۳
نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: نجف دریابندری	
فصل ۲ - ایران در جایگاه یک حوزه فرهنگی پیش از تاریخ	۴۹
نوشته: ارنست هرتسفلد و سرآرتو کیث، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی	
فصل ۳ - مروری بر تاریخ ایران	۷۱
نوشته: رنه گروسه، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی	
فصل ۴ - رابطه میان جغرافیا و هنر در ایران	۱۲۱
نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: نجف دریابندری	
فصل ۵ - تأثیر اسلام نخستین بر هنر ایران	۱۴۷
نوشته: سر ای. دنیسون راس، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی	

بخش ۲ - هنر پیش از تاریخ

- فصل ۶ - فرهنگ‌های کهن در شوش ۱۵۹
 نوشته: ر. دو مکنم، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی
- فصل ۷ - فرهنگ‌های کهن در دامغان (تپه‌حصار) ۱۸۱
 نوشته: م. راجرز وارن، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی
- فصل ۸ - فرهنگ‌های کهن در استرآباد (تورنگ‌تپه) ۱۹۹
 نوشته: فردریک ر. وولسین، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی
- فصل ۹ - فرهنگ‌های کهن در جنوب شرقی ایران ۲۰۷
 نوشته: سِر اِرل استاین، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی
- فصل ۱۰ - هنر سفالگری کهن ۲۱۵
 نوشته: ژ. کتنو، ترجمه: فاطمه کریمی
- فصل ۱۱ - تندیسک‌های آیینی ۲۴۵
 نوشته: فیلیس اکرم‌ن، ترجمه: پرویز مرزبان
- فصل ۱۲ - آرایه‌های شخصی در ایران پیش از هخامنشی ۲۸۳
 نوشته: استفان پرزورسکی، ترجمه: پرویز مرزبان
- فصل ۱۳ - مفرغ‌های لرستان ۳۱۹
 الف. انواع و قدمت ۳۲۱
 نوشته: رنه دوسو، ترجمه: علی حصوری
 ب. آزمایش‌های فلزشناسی ۳۴۴
 نوشته: سیسیل اچ. دش، ترجمه: علی حصوری
 پ. چند کتیبه ۳۴۶
 نوشته: استفن لنگدون، ترجمه: علی حصوری
- فصل ۱۴ - نخستین مهرها ۳۵۹
 الف. انواع حکاکی ۳۶۱
 نوشته: ام. روتن، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی
 ب. چند مشکل ویژه ۳۶۵
 نوشته: فیلیس اکرم‌ن، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی
- فصل ۱۵ - شیوه‌های جانورنمایی پیش از هخامنشی ۳۷۷
 نوشته: آرتر آپم پوپ و فیلیس اکرم‌ن، ترجمه: پرویز مرزبان

بخش ۳ - هنر هخامنشی

- فصل ۱۶ - معماری هخامنشی ۳۹۵
- الف. یادمان‌های اصلی ۳۹۷
- نوشته: فردریش واختموت، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ب. آثار بازمانده از دوره هخامنشی و پس از آن در شوش ۴۰۸
- نوشته: آر. دو مکنم، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- پ. ویژگی زیبایی‌شناختی ۴۱۶
- نوشته: استانلی کسن، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ت. چند کتیبه ۴۲۲
- نوشته: جی. ام. اونوالا، ترجمه: علی‌رضا شاپور شهبازی
- فصل ۱۷ - پیکرتراشی هخامنشی ۴۳۷
- نوشته: استانلی کسن، ترجمه: پرویز مرزبان
- فصل ۱۸ - فلزکاری هخامنشی ۴۶۳
- نوشته: استانلی کسن، ترجمه: علی حصوری
- فصل ۱۹ - جواهرسازی هخامنشی ۴۷۷
- نوشته: دیوید تالیوت رایس، ترجمه: پرویز مرزبان
- فصل ۲۰ - مهرهای هخامنشی ۴۸۷
- الف. انواع ۴۸۹
- نوشته: سی. جی. گد، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی
- ب. نگاره‌پردازی ۴۹۵
- نوشته: فیلیس اکرم‌ن، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی
- پ. ویژگی‌های زیبایی‌شناختی ۵۰۰
- نوشته: آر. اس. کوک، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی
- فصل ۲۱ - سکه‌های ایرانیان باستان ۵۰۵
- نوشته: سِر جرج اف. هیل، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی

بخش ۴ - هنر پارسی / اشکانی

- فصل ۲۲ - هنر پارسی / اشکانی ۵۲۱
- نوشته: فردریش زاره، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- فصل ۲۳ - معماری پارسی / اشکانی ۵۳۱
- الف. تاریخ ۵۳۳
- نوشته: اسکار روتر، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ب. معبد ایرانی تکسیله ۵۶۳
- نوشته: اوگو مونزه دو ویار، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی

فصل ۲۴ - ایران و هنر پیش از اسلام در ترکستان غربی ۵۷۳
نوشته: الکساندر استرلکوف، ترجمه: صادق ملک‌شهمیرزادی

فصل ۲۵ - هنر نقره‌کاران و زرگران در دوره اشکانی ۵۸۷
نوشته: فیلیس آکرمن، ترجمه: پرویز مرزبان

فصل ۲۶ - مهرهای اشکانی ۶۰۵
نوشته: نلسن سی. دبوواز، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی

فصل ۲۷ - سکه‌های اشکانی ۶۱۳
نوشته: ای. تی. نیوول، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی

سیری در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر
آرتزوپ و فلیس اکرمین

ویرایش زیر نظر
سیروس پام

جلد دوم

(متن)

دورهٔ ساسانی

تهران ۱۳۸۷

مترجمان

مرحوم باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی	مرحوم علی‌رضا شاپور شهبازی
هومان اسعدی	محمدعلی شاکری‌راد
زهرا باستی	شادی شفیمی جوادی
علی‌رضا پلاستید	فاطمه کریمی
علی‌حضوری	پرویز مرزبان
نجف دریابندری	مهدی مقیسه
مصطفی‌ذاکری	صادق ملک‌شهمیرزادی
زهرة روح‌فر	نوشین‌دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
محمد‌رضا ریاضی	

ویراستاران

سر ویراستار: سیروس پرهام
دستیار سر ویراستار: هایده مشایخ

جوهر افسر	مهدی مقیسه
علی‌رضا پلاستید	شیرین ملک‌فاضلی
امیرحسین پورجوادی	نوشین‌دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
صالح طباطبایی	

نشانه‌ها

پیش از مسیح / پیش از میلاد	پ م
تولد / ولادت	ت
جلد	ج
چاپ	چ
فوت / وفات	ف
قیاس کنید با / مقایسه کنید با	قس:
تاریخ مسیحی / میلادی	م
مترجم	م-
نگاه کنید به / رجوع کنید به	نک:
ویراستار متن اصلی مقاله‌های سیری در هنر ایران	_ ویراستار
پانوشته‌های ویراستاران و دفتر سرویراستاری متن فارسی	_ ویراستاری
هجری شمسی / خورشیدی	ه ش
هجری قمری	ه ق
همان مأخذ (مورد ارجاع قبلی)	همان
همان صفحه / همان فصل / همان جلد / همان مقاله	همان‌جا
همان مؤلف	همو

فهرست مطالب

بخش ۵ - هنر ساسانی

فصل ۲۸ - معماری ساسانی ۶۳۷

الف. تاریخچه ۶۳۹

نوشته: اسکار روتر، ترجمه: مهدی مقیسه و محمدعلی شاکری راد

ب. ساختمان‌های ساسانی در دامغان (تپه حصار) ۷۱۷

نوشته: فیسک کیمبال، ترجمه: مهدی مقیسه

پ. ساختمان‌های ساسانی نزدیک کیش ۷۲۱

نوشته: ال. سی. وتلین، ترجمه: علی‌رضا پلاسید

فصل ۲۹ - هنر پیکر تراشی ساسانی ۷۴۵

نوشته: فریدریش زاره، ترجمه: پرویز مرزبان

فصل ۳۰ - گچبری ساسانی ۷۵۹

الف. آرایه‌ها، نوشته: یوردیس بالتروشائیتیس ۷۶۱

ب. پیکره‌ها، نوشته: آرتر آیم پوپ ۷۸۹

ترجمه: نوشین دخت نفیسی

فصل ۳۱ - سفالینه پارتی و ساسانی ۸۰۵

نوشته: ریچارد اتینگهاوزن، ترجمه: فاطمه کریمی

فصل ۳۲ - پارچه‌های دوره ساسانیان ۸۴۷

نوشته: فیلیس اکرمن، ترجمه: زهره روح‌فر

فصل ۳۳ - فلزکاری ساسانی و آغاز دوره اسلامی ۸۹۵
نوشته: ژوزف اربلی، ترجمه: علی حصوری

فصل ۳۴ - جواهرسازی ساسانی ۹۵۵
نوشته: فیلیس اکرمین، ترجمه: پرویز مرزبان

فصل ۳۵ - مینای خانه‌خانه ۹۶۷
نوشته: اروین مارگولیز، ترجمه: پرویز مرزبان

فصل ۳۶ - مهرهای ساسانی ۹۷۷
نوشته: فیلیس اکرمین، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی

فصل ۳۷ - سکه‌های ساسانی ۱۰۱۳
الف. انواع، نوشته: جان آلن

۱۰۱۵
ب. ویژگی‌های هنری، نوشته: کامیلا ترور
۱۰۱۹
ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی

فصل ۳۸ - مباحثی چند در نگاره‌پردازی آغازین ۱۰۳۱
نوشته: فیلیس اکرمین، ترجمه: پرویز مرزبان

سیری در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر
آرتور پوپ و فلیس اکرم

ویرایش زیر نظر
سیروس پام

جلد سوم
(متن)

معماری دوران اسلام

تهران ۱۳۸۷

مترجمان

مرحوم باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی	مرحوم علی‌رضا شاپور شهبازی
هومان اسعدی	محمدعلی شاکری‌راد
زهرا باستی	شادی شفیع‌جوادی
علی‌رضا پلاستید	فاطمه کریمی
علی‌حضور	پرویز مرزبان
نجف دریابندری	مهدی مقیسه
مصطفی‌ذاکری	صادق ملک‌شهمیرزادی
زهره روح‌فر	نوشین‌دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
محمد‌رضا ریاضی	

ویراستاران

سر ویراستار: سیروس پرهام

دستیاران سر ویراستار: هایده مشایخ، زهره هدایتی بیدهندی

جوهر افسر	مهدی مقیسه
علی‌رضا پلاستید	شیرین ملک‌فاضلی
امیرحسین پورجوادی	نوشین‌دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
صالح طباطبایی	

نشانه‌ها

پیش از مسیح / پیش از میلاد	پ م
تولد / ولادت	ت
جلد	ج
چاپ	چ
فوت / وفات	ف
قیاس کنید با / مقایسه کنید با	قس:
تاریخ مسیحی / میلادی	م
مترجم	م-
نگاه کنید به / رجوع کنید به	نک:
ویراستار متن اصلی مقاله‌های سیری در هنر ایران	_ ویراستار
پانوشته‌های ویراستاران و دفتر سرویراستاری متن فارسی	_ ویراستاری
هجری شمسی / خورشیدی	ه ش
هجری قمری	ه ق
همان مأخذ (مورد ارجاع قبلی)	همان
همان صفحه / همان فصل / همان جلد / همان مقاله	همان جا
همان مؤلف	همو

فهرست مطالب

بخش ۶ معماری دوره اسلامی

۱۱۱۱	فصل ۳۹ - کلیاتی تاریخی
۱۱۱۳	الف. مقدمه
	نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۱۳۱	ب. اصول و انواع
	نوشته: ارنست دیتس، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۱۴۵	پ. آثار یادمانی برج‌مانده از دوره نخست
	نوشته: اریک شرودر، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۱۷۹	ت. گرگان و گنبد قابوس
	نوشته: آندره گذار، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۱۸۷	ث. معماری در دوره‌های نخستین براساس اسناد معاصر آن
	نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۱۹۳	ج. دوره سلجوقی
	نوشته: اریک شرودر، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۲۵۱	ج. سده هفتم هجری
	نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۲۵۷	ح. سده هشتم هجری
	نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۳۰۵	خ. آرامگاه الجایتو در سلطانیه
	نوشته: آندره گذار، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
۱۳۲۱	د. معماری تیموری
۱۳۲۱	۱. گرایش‌های عمومی
	نوشته: رابرت بایرون، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی

- ۱۳۴۵ ۲. بناهای نمونه
 نوشته: آرتر آپم پوپ و فیلیس اکرمین، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ۱۳۶۳ ذ. دوره صفویه
 نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ۱۴۱۹ ر. پل‌ها، استحکامات، و کاروانسراها
 نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ۱۴۴۳ ز. سکنج‌ها، آویزها (پاندانسیونها)، و مقرنس‌ها
 نوشته: جی. روزینتال و ای. شرودر، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ۱۴۸۷ فصل ۴۰ - آذین‌های معماری
 نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: نوشین دخت نفیسی
- ۱۵۹۳ فصل ۴۱ - دیوارنگاری
 نوشته: لور مورگنسترن، ترجمه: نوشین دخت نفیسی
- ۱۶۲۳ فصل ۴۲ - شهرسازی
 نوشته: ای. ای. بودونن و آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ۱۶۴۷ فصل ۴۳ - چادرها و کوشک‌ها
 نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی
- ۱۶۶۷ فصل ۴۴ - باغ‌ها
 نوشته: آرتر آپم پوپ و فیلیس اکرمین، ترجمه: نوشین دخت نفیسی

فهرست شکل‌ها

۱۱۲۹	شکل ۳۱۱. پل ویران بر رود ارس
	دوره نخست، حدود ۳۰ - ۳۹۰ هـ ق
۱۱۴۵	شکل ۳۱۲. بم، مسجد حضرت رسول (ص)
۱۱۴۶	شکل ۳۱۳. کاج، مسجد جامع: نقشه
۱۱۴۸	شکل ۳۱۴. دامغان، تاریخانه: نقشه
۱۱۵۰	شکل ۳۱۵. نایین، مسجد جامع: طرح کلی نقشه
۱۱۵۱	شکل ۳۱۶. نایین، مسجد جامع، گوشه صحن
۱۱۵۲	شکل ۳۱۷. نایین، مسجد جامع، مناره
۱۱۵۳	شکل ۳۱۸. نایین، مسجد جامع: طاق‌ها
۱۱۵۴	شکل ۳۱۹. نیریز، مسجد جامع: نقشه
۱۱۵۵	شکل ۳۲۰. شیراز، مسجد جامع، ایوان قبله
۱۱۵۶	شکل ۳۲۱. شیراز، مسجد جامع، ایوان‌های رو به قبله
۱۱۵۷	شکل ۳۲۲. بم، مسجد ارگ: نمای بیرونی
۱۱۵۸	شکل ۳۲۳. استرآباد، گنبد قابوس: نقشه
۱۱۶۰	شکل ۳۲۴. بخارا، آرامگاه اسماعیل سامانی: نقشه کف، نقشه نما، مقطع‌ها
۱۱۶۱	شکل ۳۲۵. هیک، شبستان تراشیده شده در سنگ
۱۱۶۳	شکل ۳۲۶. اردستان، مسجد جامع: نقشه کف
۱۱۶۵	شکل ۳۲۷. اردستان، مسجد جامع، راهرو ورودی
۱۱۶۶	شکل ۳۲۸. اصفهان، مسجد جامع: نقشه
۱۱۶۷	شکل ۳۲۹. اصفهان، مسجد جامع، افریز
۱۱۶۹	شکل ۳۳۰. هزاره، درون مسجد
۱۱۶۹	شکل ۳۳۱. اصفهان، مسجد جامع، طاق شماره ۴۷
۱۱۷۰	شکل ۳۳۲. اصفهان، مسجد جامع، طاق‌های شماره ۴۷ و ۴۸
۱۱۷۱	شکل ۳۳۳. اصفهان، مسجد جامع، طاق شماره ۶۰
۱۱۷۳	شکل ۳۳۴. اصفهان، مسجد جامع، طاق شماره ۶۱
۱۱۷۷	شکل ۳۳۵. دامغان، تاریخانه، نما
۱۱۸۵	شکل ۳۳۶. گرگان، گنبد قابوس
	دوره سلجوقی
۱۱۹۶	شکل ۳۳۷. غزنه، برج مسعود

۱۲۰۰	شکل ۳۳۸. قلعه بست
۱۲۰۲	شکل ۳۳۹. سده، مسجد: جزئیات
۱۲۰۳	شکل ۳۴۰. قزوین، مسجد جامع، نمای بیرونی
۱۲۰۵	شکل ۳۴۱. اردستان، مسجد جامع، طاق
۱۲۰۸	شکل ۳۴۲. نگار، حمام، نقشه
۱۲۱۰	شکل ۳۴۳. یزد، بقعه دوازده امام: نقشه
۱۲۱۱	شکل ۳۴۴. استرآباد، گنبد قابوس: سردر
۱۲۱۲	شکل ۳۴۵. یزد، بقعه دوازده امام: مقطع
۱۲۱۴	شکل ۳۴۶. اصفهان، مسجد جامع، گنبدخانه کوچک: نقشه
۱۲۱۶	شکل ۳۴۷. اصفهان، مسجد جامع، گنبدخانه کوچک: نمودار
۱۲۱۸	شکل ۳۴۸. اصفهان، آرامگاه خواجه سعد: نقشه
۱۲۱۸	شکل ۳۴۹. زون، آرامگاه: نقشه و مقطع
۱۲۲۰	شکل ۳۵۰. اصفهان، آرامگاه خواجه سعد: گوشه
۱۲۲۱	شکل ۳۵۱. اصفهان، آرامگاه خواجه سعد: سکنج
۱۲۲۲	شکل ۳۵۲. گلپایگان، مسجد جامع: نقشه
۱۲۲۴	شکل ۳۵۳. کرمان، جبل سنگ: نقشه، گنبد، و نقشه نما
۱۲۲۶	شکل ۳۵۴. کرمان، جبل سنگ: نمای درونی
۱۲۲۷	شکل ۳۵۵. همدان، گنبد علویان: نقشه
۱۲۲۸	شکل ۳۵۶. قزوین، مسجد حیدریه: نقشه
۱۲۲۹	شکل ۳۵۷. مراغه، برج آرامگاهی: نقشه
۱۲۲۹	شکل ۳۵۸. رادکان، برج آرامگاهی: نقشه
۱۲۳۰	شکل ۳۵۹. شهرستان، آرامگاه: نقشه
۱۲۳۱	شکل ۳۶۰. کرمان، آرامگاه خواجه اتابک: نقشه
۱۲۳۱	شکل ۳۶۱. مراغه، گنبد سرخ: نقشه
۱۲۳۲	شکل ۳۶۲. مراغه، گنبد غفاریه: نقشه
۱۲۳۳	شکل ۳۶۳. جر کرگان، مناره
۱۲۳۴	شکل ۳۶۴. نگار، مناره
۱۲۳۷	شکل ۳۶۵. اصفهان، مسجد جامع، طاق شماره ۱۸۵
۱۲۳۸	شکل ۳۶۶. اصفهان، مسجد جامع، طاق شماره ۶۲
۱۲۳۹	شکل ۳۶۷. کرمان، مسجد ملک: نقشه
۱۲۴۰	شکل ۳۶۸. کرمان، مسجد بازار شاه: نقشه
۱۲۴۱	شکل ۳۶۹. سمنان، مسجد جامع: طاق‌ها
۱۲۴۱	شکل ۳۷۰. اردستان، مسجد جامع: طاق
۱۲۴۲	شکل ۳۷۱. رگجینی آجر و کاشی: اخضر؛ استرآباد؛ غزنه
۱۲۴۳	شکل ۳۷۲. آجرچینی: سنگ‌بست: دامغان
۱۲۴۴	شکل ۳۷۳. دامغان، مسجد جامع: آجرچینی
۱۲۴۵	شکل ۳۷۴. آجرچینی‌ها: سنگ بست؛ دامغان؛ سمنان؛ ساوه
۱۲۴۶	شکل ۳۷۵. آجرچینی‌ها: دامغان، سمنان
۱۲۴۷	شکل ۳۷۶. اصفهان، مسجد جامع: بندکشی؛ سرپوش‌های انتهای آجر

سده هفتم هجری

۱۲۵۳	شکل ۳۷۷. ارومیه، مسجد جامع: نقشه، مقطع
۱۲۵۴	شکل ۳۷۸. ارومیه، مسجد جامع، گنبد

سده هشتم هجری

۱۲۶۱	شکل ۳۷۹. تبریز، مسجد علیشاه: نقشه
۱۲۶۳	شکل ۳۸۰. تبریز، مسجد علیشاه: جزئیات
۱۲۶۴	شکل ۳۸۱. تبریز، مسجد علیشاه: مدرسه (؟)

۱۲۶۹	شکل ۳۸۲. اصفهان، مدرسه (؟) دردشت: سردر
۱۲۷۶	شکل ۳۸۳. توس، آرامگاه: نقشه
۱۲۷۷	شکل ۳۸۴. توس، آرامگاه: مقطع
۱۲۷۸	شکل ۳۸۵. توس، آرامگاه: نمای داخلی
۱۲۷۹	شکل ۳۸۶. سرخس، آرامگاه: نقشه
۱۲۸۰	شکل ۳۸۷. پیریکران، آرامگاه: نقشه
۱۲۸۴	شکل ۳۸۸. بسطام، بقعه بایزید، مجموعه بناهای جنوبی: نقشه
۱۲۸۵	شکل ۳۸۹. بسطام، بقعه بایزید، مدرسه: نقشه
۱۲۸۷	شکل ۳۹۰. بسطام، بقعه بایزید: نقشه
۱۲۹۰	شکل ۳۹۱. نطنز، مجموعه: نقشه
۱۲۹۹	شکل ۳۹۲. مرند، مسجد جامع: نقشه
۱۳۰۱	شکل ۳۹۳. اصفهان، آرامگاه باباقاسم: نقشه
۱۳۰۲	شکل ۳۹۴. اصفهان، آرامگاه باباقاسم: گنبد
۱۳۰۳	شکل ۳۹۵. کرمان، مسجد جامع: نقشه
۱۳۰۴	شکل ۳۹۶. بسطام، مقبره بایزید: جزئیات سردر
۱۳۱۰	شکل ۳۹۷. سلطانیه، آرامگاه العجایتو: نقشه
۱۳۱۲	شکل ۳۹۸. سلطانیه، آرامگاه العجایتو: نقشه
۱۳۱۳	شکل ۳۹۹. سلطانیه، آرامگاه العجایتو، برگرفته از موریه
۱۳۱۶	شکل ۴۰۰. سلطانیه، آرامگاه العجایتو: مقطع‌های طولی
۱۳۱۷	شکل ۴۰۱. سلطانیه، آرامگاه العجایتو: نقشه
۱۳۲۸	شکل ۴۰۲. خرگرد، مدرسه: نقشه
۱۳۲۹	شکل ۴۰۳. هرات، مصلائی گوهرشاد، ویرانه‌ها
۱۳۳۰	شکل ۴۰۴. هرات، مدرسه و مصلائی گوهرشاد: نقشه
۱۳۳۱	شکل ۴۰۵. تبریز، مسجد کیود، نقشه
۱۳۳۲	شکل ۴۰۶. کرمان، قبه سبز، ویرانه‌ها
۱۳۳۵	شکل ۴۰۷. هرات، مصلائی گوهرشاد: نقشه
۱۳۳۷	شکل ۴۰۸. بلخ، آرامگاه خواجه ابونصر پارسا: نقشه
۱۳۴۱	شکل ۴۰۹. هرات، مدرسه حسنین بايقرا، طرح اجمالی کاشیکاری
۱۳۵۲	شکل ۴۱۰. سمرقند، گورمیر، نقشه
۱۳۵۳	شکل ۴۱۱. سمرقند، گورمیر، نقشمایه
۱۳۶۰	شکل ۴۱۲. تایباد، آرامگاه زین‌الدین، نقشه
۱۳۶۱	شکل ۴۱۳. کاشان، مجد میدان، نقشه

دوره صفویه

۱۳۶۴	شکل ۴۱۴. ساوه، مسجد جامع: ایوان
۱۳۶۵	شکل ۴۱۵. ساوه، مسجد جامع، صحن
۱۳۶۸	شکل ۴۱۶. سلطانیه، آرامگاه ملاحسن
۱۳۶۹	شکل ۴۱۷. شیراز، آرامگاه خاتون‌قیامت: نقشه
۱۳۷۰	شکل ۴۱۸. شیراز، آرامگاه بی‌بی دختران: مقطع و نقشه
۱۳۸۳	شکل ۴۱۹. اصفهان، مسجد شاه [امام]: نقشه
۱۳۹۰	شکل ۴۲۰. اصفهان، تالار اشرف: نقشه
۱۳۹۱	شکل ۴۲۱. اصفهان، کاخ هشت‌بهشت: نقشه
۱۳۹۳	شکل ۴۲۲. اصفهان، کبوترخان
۱۳۹۴	شکل ۴۲۳. جلفا، کلیسای بیت‌اللحم، نقشه
۱۳۹۸	شکل ۴۲۴. مشهد، حرم امام رضا (ع) و مسجد گوهرشاد
۱۴۰۴	شکل ۴۲۵. مشهد، آرامگاه خواجه ربیع، نقشه
۱۴۱۰	شکل ۴۲۶. ری، آرامگاه ابن بابویه (سله سیزدهم هجری)، نمای بیرونی
۱۴۱۱	شکل ۴۲۷. کاشان، بازار و حمام حاجی سیدحسین: نقشه

- شکل ۴۲۸. تکان تپه، سرای شخصی: نقشه ۱۴۱۲
 شکل ۴۲۹. ساری، سرای شخصی: نمای بیرونی ۱۴۱۳
 شکل ۴۳۰. مازندران، امامزاده ابراهیم: جزئیات ۱۴۱۴
 شکل ۴۳۱. مازندران، سرای شخصی: نمای بیرونی ۱۴۱۵
 شکل ۴۳۲. ساری، مسجد، نمای بیرونی ۱۴۱۶
 شکل ۴۳۳. یزد، سرای شخصی (اوایل سده دوازدهم هجری) ۱۴۱۷

پل ها

- شکل ۴۳۴. پل خداآفرین بر روی رود ارس ۱۴۲۰
 شکل ۴۳۵. پل خداآفرین بر رود ارس: مقطع طولی ۱۴۲۲
 شکل ۴۳۶. الف، ب. پل آجی چای؛ شمال تبریز: نقشه و مقطع طولی ۱۴۲۲
 شکل ۴۳۷. اصفهان، پل شهرستان ۱۴۲۴
 شکل ۴۳۸. اصفهان، پل اللهوردی خان: مقطع ۱۴۲۸
 شکل ۴۳۹. اصفهان، پل خواجه: مقطع و نقشه ۱۴۲۹
 شکل ۴۴۰. اصفهان، پل خواجه، طاق های کوتاه ۱۴۳۰

استحکامات

- شکل ۴۴۱. دژ جلال الدین: نقشه ۱۴۳۳
 شکل ۴۴۲. یزد، باروهای شهر ۱۴۳۴
 شکل ۴۴۳. یزد، باروهای شهر ۱۴۳۵

کاروانسراها

- شکل ۴۴۴. ده باد: نقشه ۱۴۳۷
 شکل ۴۴۵. کاروانسرای میان تبریز و سلطانیه: نقشه ۱۴۳۸
 شکل ۴۴۶. چلسیه: نقشه ۱۴۳۹
 شکل ۴۴۷. رباط سینج: نقشه ۱۴۴۰
 شکل ۴۴۸. پاسنگان: نقشه ۱۴۴۱

سکنج ها و آویزها (پاندانتیوها)

- شکل ۴۴۹. نمودار سکنج ساسانی ۱۴۴۴
 شکل ۴۵۰. پاندانتیو بیزانسی ۱۴۴۴
 شکل ۴۵۱. بوزان، امامزاده کرار، سکنج: مقطع ۱۴۴۸

آذین های معماری

- شکل ۴۵۲. موزازیر، پرستشگاه ۱۴۹۰
 شکل ۴۵۳. نقش برجسته گجبری، تیسفون ۱۴۹۳
 شکل ۴۵۴. نقش یک دژ بر بشقاب نقره ساسانی ۱۴۹۴
 شکل ۴۵۵. نقش برجسته گجبری، شیراز ۱۴۹۶
 شکل ۴۵۶. رگچین های آجر، بخارا ۱۴۹۹
 شکل ۴۵۷. گجبری برجسته، نایین ۱۵۰۲
 شکل ۴۵۸. گجبری برجسته، نایین ۱۵۰۳
 شکل ۴۵۹. آجرچینی، رباط ملک ۱۵۰۶
 شکل ۴۶۰. افریز، سنگ بست ۱۵۰۷
 شکل ۴۶۱. افریز، رباط ملک ۱۵۰۹
 شکل ۴۶۲. قوس های میان شکسته، اصفهان و بسطام ۱۵۱۲
 شکل ۴۶۳. دهلیز کناری، مرو ۱۵۱۴
 شکل ۴۶۴. طاق، اصفهان ۱۵۱۵
 شکل ۴۶۵. ابرقو، مسجد جامع، نمودار توپزه های کاذب طاق گنبد ۱۵۱۶

۱۵۱۷	شکل ۴۶۶. طاق، یزد
۱۵۱۸	شکل ۴۶۷. طرح‌های گل‌میخ‌های میان‌آجری: قزوین؛ یزد؛ پیربکران؛ اصفهان؛ گلپایگان؛ بسطام؛ ورامین؛ اردستان؛ نایین؛ مراغه؛ همدان؛ اشترجان
۱۵۱۹	شکل ۴۶۸. نقش کوبی‌های سفالی، اصفهان
۱۵۲۲	شکل ۴۶۹. دیوار آجری با نقش کوبی‌های سفالی، قزوین
۱۵۲۳	شکل ۴۷۰. ابزار تزئینی، قزوین
۱۵۲۴	شکل ۴۷۱. نقشمایه محراب، قزوین
۱۵۲۵	شکل ۴۷۲. بخش‌هایی از کتیبه کوفی، قزوین
۱۵۲۷	شکل ۴۷۳. نقش‌های سوزنی تزئینات گچبری برجسته: همدان؛ بسطام؛ قزوین؛ ورامین
۱۵۲۸	شکل ۴۷۴. نقش‌های سوزنی تزئینات گچبری برجسته: بسطام؛ قزوین؛ همدان؛ قم؛ ورامین
۱۵۲۹	شکل ۴۷۵. نقش‌های سوزنی گچبری برجسته: قزوین و بسطام
۱۵۳۴	شکل ۴۷۶. پیکره گچبری
۱۵۳۵	شکل ۴۷۷. حاشیه گچبری برجسته
۱۵۳۷	شکل ۴۷۸. حاشیه‌های فرعی آذین گچبری: ورامین؛ بسطام؛ پیربکران؛ ابرقو
۱۵۳۸	شکل ۴۷۹. حاشیه‌های فرعی آذین گچبری: قم؛ اصفهان؛ بسطام؛ ورامین
۱۵۳۹	شکل ۴۸۰. حاشیه‌های فرعی آذین گچبری: ورامین
۱۵۴۰	شکل ۴۸۱. حاشیه‌های فرعی آذین گچبری: اصفهان؛ قم؛ پیربکران؛ نایین؛ ابرقو
۱۵۴۱	شکل ۴۸۲. بخشی از اسپر گچبری برجسته: یزد
۱۵۴۲	شکل ۴۸۳. حاشیه‌های فرعی آذین‌های گچبری
۱۵۴۳	شکل ۴۸۴. نوار حاشیه گچبری برجسته: اصفهان
۱۵۴۴	شکل ۴۸۵. گچبری برجسته محراب، ریزه‌کاری‌های گیاهی
۱۵۴۵	شکل ۴۸۶. گچبری‌های برجسته محراب، نقشمایه‌های نیلوفر آبی، ریزه‌کاری‌های گیاهی: اصفهان
۱۵۴۶	شکل ۴۸۷. گچبری‌های برجسته محراب، ریزه‌کاری‌های گیاهی: اصفهان
۱۵۴۷	شکل ۴۸۸. گچبری‌های برجسته محراب، ریزه‌کاری‌ها: ورامین
۱۵۴۸	شکل ۴۸۹. بخشی از دیوار آجری: ورامین
۱۵۶۱	شکل ۴۹۰. نقشمایه منقوش: نایین
۱۵۶۴	شکل ۴۹۱. نقشمایه منقوش: سلطانیه
۱۵۶۵	شکل ۴۹۲. لوحه‌های کنده‌کاری‌شده در مرمر و رخام: سمرقند؛ سرای برکه
۱۵۶۷	شکل ۴۹۳. طرح‌های شبیه‌سازی آجرچینی: سلطانیه
۱۵۶۸	شکل ۴۹۴. نقش طاق: سلطانیه
۱۵۶۹	شکل ۴۹۵. طرح اجمالی نقش طاق: سلطانیه
۱۵۷۰	شکل ۴۹۶. حاشیه‌های گچبری: سلطانیه
۱۵۷۱	شکل ۴۹۷. حرف‌نگار نام [حضرت] علی (ع)، گچبری کنده‌کاری‌شده: سلطانیه
۱۵۷۴	شکل ۴۹۸. گچبری کم‌برجسته و رنگین
۱۵۷۶	شکل ۴۹۹. اسپرهای سنگ‌تراشیده: غزنه
۱۵۷۷	شکل ۵۰۰. اسپرهای سنگ‌تراشیده: غزنه
۱۵۷۸	شکل ۵۰۱. اسپرهای سنگ‌تراشیده: غزنه
۱۵۷۹	شکل ۵۰۲. سنگ تراشیده: غزنه
۱۵۸۰	شکل ۵۰۳. اسپر سنگ‌تراشیده مناره مصلاهی هرات
۱۵۸۲	شکل ۵۰۴. سنگ تراشیده‌شده دهانه چاه آب
۱۵۸۵	شکل ۵۰۵. دروازه شهر، لوحه‌های تزئینی آهنی: یزد
۱۵۸۶	شکل ۵۰۶. بخشی از اسپر تربت جام

دیوارنگاری

۱۶۰۰	شکل ۵۰۷. نقاشی روی اسپر چوبی، دورا- انوروپوس
۱۶۰۴	شکل ۵۰۸. قطعه‌ای از یک دیوارنگاره، ری، سده ششم - هفتم هجری
۱۶۰۵	شکل ۵۰۹. قطعه دیوارنگاره، ری، سده ششم - هفتم هجری

شهرسازی

- شکل ۵۱۰. یادگیر ۱۶۳۴
شکل ۵۱۱. قزوین، طرح ترکیب مرکز شهر، سده دهم هجری، نقشه اجمالی ۱۶۳۵
شکل ۵۱۲. اصفهان، میدان و محوطه‌های اطراف آن: نقشه ۱۶۴۰

چادرها و کوشک‌ها

- شکل ۵۱۳. چادر چندوجهی، از مینیاتوری در نسخه خطی رشیدالدین، کتابخانه ملی پاریس ۱۶۵۱
شکل ۵۱۴. شکل بسط‌یافته چادر نوع یورت ۱۶۵۲
شکل ۵۱۵. چادرهای هرمی ۱۶۵۳
شکل ۵۱۶. تهران، کوشک قصر قاجار ۱۶۶۱

باغ‌ها

- شکل ۵۱۷. فرح‌آباد (۱۱۱۲ ه.ق)، نقشه ۱۶۷۵

سیری در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر

آرتیوپ و فلیس اکرم

ویرایش زیر نظر

سیروس پام

جلد چهارم

(متن)

نصف الگوری، خوشنویسی

و کتیبه نگار

تهران ۱۳۸۷

مترجمان

مرحوم باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی	مرحوم علی‌رضا شاپور شهبازی
هومان اسعدی	محمدعلی شاکری‌راد
زهرا باستی	شادی شفیع‌جوادی
علی‌رضا پلاسید	فاطمه کریمی
علی‌حضور	پرویز مرزبان
نجف دریابندری	مهدی مقیسه
مصطفی‌ذاکری	صادق ملک‌شهمیرزادی
زهرة روح‌فر	نوشین دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
محمد‌رضا ریاضی	

ویو استاران

سرویر استار: سیروس پرهام

دستیار سرویر استار: هایده مشایخ، زهره هدایتی بیدهندی

جوهر افسر	مهدی مقیسه
علی‌رضا پلاسید	شیرین ملک‌فاضلی
امیرحسین پورجوادی	نوشین دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
صالح طباطبایی	

نشانه‌ها

پیش از مسیح / پیش از میلاد	پ م
تولد / ولادت	ت
جلد	ج
چاپ	چ
فوت / وفات	ف
قیاس کنید با / مقایسه کنید با	قس:
تاریخ مسیحی / میلادی	م
مترجم	م-
نگاه کنید به / رجوع کنید به	نک:
ویراستار متن اصلی مقاله‌های سیری در هنر ایران	_ ویراستار
پانوشته‌های ویراستاران و دفتر سرویراستاری متن فارسی	_ ویراستاری
هجری شمسی / خورشیدی	ه ش
هجری قمری	ه ق
همان مأخذ (مورد ارجاع قبلی)	همان
همان صفحه / همان فصل / همان جلد / همان مقاله	همان‌جا
همان مؤلف	همو

فهرست مطالب

بخش ۷ - هنر سفالگری

- فصل ۴۵ - هنر سفالگری و کاشی سازی در دوران اسلامی ۱۶۹۳
- الف. تاریخچه ۱۶۹۵
- نوشته: آرتر آیم پوپ، ترجمه: فاطمه کریمی
- ب. کاشی تاریخدار ۱۸۹۳
- نوشته: ریچارد اتینگهاوزن، ترجمه: فاطمه کریمی
- پ. فنون ۱۹۲۱
- نوشته: آر. ال. هابسن، ترجمه: فاطمه کریمی
- ت. فنون معاصر ۱۹۲۷
- نوشته: فرج الله بذل، ترجمه: فاطمه کریمی

بخش ۸ - خوشنویسی و کتیبه نگاری

- فصل ۴۶ - خوشنویسی ۱۹۵۹
- الف. کلیات تاریخی ۱۹۶۱
- نوشته: فیلیس اکرم، مجتبی مینوی، ترجمه: هوشنگ رهنما
- ب. کتیبه های کوفی تزئینی بر سفالینه ها ۱۹۹۱
- نوشته: ساموئل فلوری، ترجمه: هوشنگ رهنما
- پ. کتیبه های تزئینی به خط نسخ ۲۰۱۵
- نوشته: و. الف. کراچکوفسکایا، ترجمه: هوشنگ رهنما
- فصل ۴۷ - کتیبه نگاری ۲۰۴۱
- الف. کتیبه های عربی در ایران ۲۰۴۳
- نوشته: گاستون ویت، ترجمه: محمدرضا ریاضی
- ب. کتیبه های فارسی ۲۰۵۱
- نوشته: هانری ماسه، ترجمه: محمدرضا ریاضی
- پ. یادداشتی بر برخی مسائل مربوط به کتیبه نگاری ۲۰۶۱
- نوشته: ال. ای. مایر، ترجمه: محمدرضا ریاضی

فهرست شکل‌ها

سفالگری و کاشی‌سازی

- شکل ۵۱۸. بیکره‌های درویشان در حال پایبازی، روی کاسه منقوش روی لعاب: ری ۱۶۹۵
- شکل ۵۱۹. خلط‌دان، منقوش زرین‌فام: کاشان، سده ۱۱ هـ ق ۱۶۹۶
- شکل ۵۲۰. طرح ستاره‌مانند، کاسه با نقاشی زرین‌فام: ری ۱۷۰۳
- شکل ۵۲۱. کف کاسه، سفالینه منقوش روی لعاب: ری ۱۷۰۵
- شکل ۵۲۲. بخشی از کاسه سفالین، شالوه با لعاب کرم‌رنگ: یاسکند ۱۷۰۶
- شکل ۵۲۳. قطعه‌ای از خمیره ذخیره آذوقه با تزئین برجسته: خوزستان ۱۷۱۵
- شکل ۵۲۴. نقشمایه‌ای از جام ساسانی (سیمین) ۱۷۱۷
- شکل ۵۲۵. نقشمایه نیلوفر آبی، از تکه‌ای از کاسه: پوشش گلی منقوش ماوراءالنهر ۱۷۲۳
- شکل ۵۲۶. کاسه‌ها، پوشش گلی: ماوراءالنهر ۱۷۲۴
- شکل ۵۲۷. کاسه‌ها، تکه‌ها، پوشش گلی: ماوراءالنهر ۱۷۲۵
- شکل ۵۲۸. سفالینه سفید منقوش با لاجورد: نقشمایه؛ خمیره ۱۷۳۰
- شکل ۵۲۹. کاسه، منقوش زرین‌فام ۱۷۴۰
- شکل ۵۳۰. کاسه، سفالینه سفید با نقش سیاه منگنز: نیشابور ۱۷۴۶
- شکل ۵۳۱. کاسه، ناقص، سفالینه نقش‌کنده مخطط ۱۷۵۰
- شکل ۵۳۲. مریاخوری، سفالینه نقش‌کنده مخطط ۱۷۵۱
- شکل ۵۳۳. کاسه، نقش‌کنده، لعاب آبی ۱۷۵۳
- شکل ۵۳۴. نقش برگ‌ها: لعاب آبی، پارچ؛ (گچبری) دروازه آرامگاه اوزکند ۱۷۶۲
- شکل ۵۳۵. دارودان و شیرینی‌خوری نقش‌کنده چندرنگ ۱۷۶۳
- شکل ۵۳۶. کاسه، نقش‌کنده چندرنگ ۱۷۶۵
- شکل ۵۳۷. نقشمایه‌ای از سینی (نقره) ساخته‌شده برای البارسلان ۱۷۶۶
- شکل ۵۳۸. بشقاب، نقش‌کنده چندرنگ: اصطلاحاً سفالینه آق‌کند ۱۷۶۹
- شکل ۵۳۹. کاسه، سفالینه با لعاب کرم‌رنگ: یاسکند ۱۷۷۴
- شکل ۵۴۰. کاسه، شالوه، با لعاب کرم‌رنگ: یاسکند ۱۷۷۵
- شکل ۵۴۱. تصاویر زنان در حال گفت‌وگو، از کاسه منقوش روی لعاب: ری ۱۷۸۳
- شکل ۵۴۲. طرح‌های لبه کاسه‌های منقوش زرین‌فام: ری ۱۷۸۸
- شکل ۵۴۳. کاشی، منقوش زرین‌فام: ری ۱۷۹۴
- شکل ۵۴۴. لوحه گچی، منقوش زرین‌فام: ری ۱۷۹۵
- شکل ۵۴۵. مرکز کاشی، منقوش زرین‌فام: کاشان ۱۸۰۹
- شکل ۵۴۶. کاشی، منقوش زرین‌فام: کاشان ۱۸۱۰
- شکل ۵۴۷. کاشی منقوش زرین‌فام: کاشان ۱۸۱۱

- شکل ۵۴۸. مرکز کاشی، منقوش زرین فام: کاشان ۱۸۱۱
- شکل ۵۴۹. کاشی منقوش زرین فام: کاشان ۱۸۱۳
- شکل ۵۵۰. کاشی، نقاشی روی لعاب: کاشان ۱۸۱۴
- شکل ۵۵۱. کاشی، منقوش زرین فام: کاشان ۱۸۱۵
- شکل ۵۵۲. مرکز کاشی، منقوش زرین فام: کاشان یا سلطان آباد ۱۸۲۱
- شکل ۵۵۳. برگ‌ها، برگرفته از کاشی منقوش زرین فام: کاشان ۱۸۲۳
- شکل ۵۵۴. جزئیات نقشمایه گیاهی کاشی معرق: کاشان ۱۸۲۴
- شکل ۵۵۵. نقشمایه‌هایی از کاشی معرق (شکوفه، سوسن، درخت سرو) از ظرف‌های زرین فام منقوش ۱۸۲۵
- شکل ۵۵۶. پرندگان سفالینه منقوش زرین فام: کاشان ۱۸۲۷
- شکل ۵۵۷. قطعه‌ای از کاسه با نقاشی روی لعاب: کاشان ۱۸۲۹
- شکل ۵۵۸. جانوران پس‌زمینه کاشی منقوش کتیبه‌دار: قم ۱۸۳۵
- شکل ۵۵۹. برگ‌های حاشیه: کاشان ۱۸۴۰
- شکل ۵۶۰. ابریق و آبخوری، سفالینه منقوش سیاه، لعاب آبی - سبز ۱۸۴۱
- شکل ۵۶۱. پر طاووس از کاسه منقوش با رنگ سیاه: کاشان ۱۸۴۲
- شکل ۵۶۲. صراحی و بشقاب، منقوش سیاه: ری ۱۸۴۶
- شکل ۵۶۳. کاسه سیاه سایه‌نمای نقش‌دار ۱۸۴۸
- شکل ۵۶۴. کاسه، منقوش با رنگ سیاه، آبی فیروزه‌ای، لعاب‌دار: نیشابور ۱۸۵۳
- شکل ۵۶۵. کاسه، برجسته‌کاری زرانود: نیشابور ۱۸۵۴
- شکل ۵۶۶. سر مرد چینی (?)، آبی لاجوردی، لعاب‌دار: ساوه ۱۸۶۰
- شکل ۵۶۷. کاسه، منقوش آبی و سیاه ۱۸۶۵
- شکل ۵۶۸. جزئیات کاشی، آبی لاجوردی ۱۸۶۶
- شکل ۵۶۹. کاسه، منقوش روی لعاب: تبریز ۱۸۶۸
- شکل ۵۷۰. سرهای مردان: سبک‌های کاشان، ری، و سلطان آباد ۱۸۷۰
- شکل ۵۷۱. سرهای زنان: سبک‌های کاشان، ری، و سلطان آباد ۱۸۷۱
- شکل ۵۷۲. جانوران و برگ نخل‌ها در سبک‌های اصلی ۱۸۷۲
- شکل ۵۷۳. کاسه آبی منقوش زیر لعاب ۱۸۷۶
- شکل ۵۷۴. سفالینه منقوش زیر لعاب (اصطلاحاً قباچه) ۱۸۸۰
- شکل ۵۷۵. کاشی، چندرنگ منقوش زیر لعاب: مشهد ۱۸۸۲
- شکل ۵۷۶. بشقاب منقوش زرین فام: کاشان ۱۸۸۴
- شکل ۵۷۷. نقشه مراکز اصلی تولید سفالینه ۱۸۸۹
- شکل ۵۷۸. بشقاب، چندرنگ منقوش زیر لعاب (اصطلاحاً قباچه): ساوه ۱۸۹۰
- شکل ۵۷۹. کوره سفالگری نزدیک ری ۱۹۲۹

خوشنویسی و کتیبه‌نگاری

- شکل ۵۸۰. «بسم‌الله» به قدیم‌ترین خط مکی یا مدنی ۱۹۶۴
- شکل ۵۸۱. خط شکسته برای اسناد رسمی ۱۹۶۶
- شکل ۵۸۲. خط شکسته برای اسناد رسمی ۱۹۶۷
- شکل ۵۸۳. خط امساک (خط فشرده) ۱۹۶۸
- شکل ۵۸۴. الفبای عربی، الف - زای ۱۹۷۱
- شکل ۵۸۵. الفبای عربی، طاء - میم ۱۹۷۲
- شکل ۵۸۶. الفبای عربی، نون - قاف، و لام - الف ۱۹۷۳
- شکل ۵۸۷. کتیبه برج مقبره: رادکان (نکا) ۱۹۷۴
- شکل ۵۸۸. افریز کتیبه نقاشی‌شده: آرامگاه پیر علمدار ۱۹۷۴
- شکل ۵۸۹. کتیبه کوفی، نقش برجسته گجبری: مشهد مصریان ۱۹۷۵
- شکل ۵۹۰. بخشی از کتیبه نقش برجسته گجبری: خرگرد ۱۹۷۹
- شکل ۵۹۱. کتیبه قرآنی، گجبری رنگ‌آمیزی‌شده: ساوه ۱۹۷۹
- شکل ۵۹۲. کتیبه، آجر برجسته: گلپایگان ۱۹۸۰
- شکل ۵۹۳. بخشی از کتیبه، نقش برجسته گجبری: قزوین ۱۹۸۱

- شکل ۵۹۴. کاشی‌های بدون لعاب: افراسیاب ۱۹۸۱
- شکل ۵۹۵. کاشی بدون لعاب: افراسیاب ۱۹۸۲
- شکل ۵۹۶. خط کوفی قدیمی‌نما، نقش برجسته گجبری: مقبره پیر بکران ۱۹۸۳
- شکل ۵۹۷. کتیبه دولایه طغرا، کاشی معرق: ابرقو ۱۹۸۴
- شکل ۵۹۸. نام حضرت محمد (ص) به شکل ستاره ۱۹۸۹
- شکل ۵۹۹. بخشی از کتیبه افریز، نقش برجسته گجبری: ناین ۱۹۹۲
- شکل ۶۰۰. بخش‌هایی از افریزهای کتیبه ۱۹۹۳
- شکل ۶۰۱. بخشی از کتیبه مزار، سنگ کنده‌کاری شده: غزنه ۱۹۹۴
- شکل ۶۰۲. بخشی از کتیبه آرامگاه: نزدیک هرات ۱۹۹۴
- شکل ۶۰۳. لوحه‌های کوفی چهارگوش ۱۹۹۵
- شکل ۶۰۴. تزیین‌های سفالینه‌های حکاکی شده ۱۹۹۶
- شکل ۶۰۵. نقشمایه‌های کتیبه‌نگاری نازل از کاسه‌های حکاکی شده ۱۹۹۸
- شکل ۶۰۶. کتیبه کاسه از سامرا ۱۹۹۹
- شکل ۶۰۷. نیم‌بشقاب، ظرف با پوشش گلی منقوش: ماوراءالنهر ۲۰۰۰
- شکل ۶۰۸. کتیبه بر سفال ۲۰۰۱
- شکل ۶۰۹. کتیبه بر روی بشقاب با پوشش گلی منقوش: ماوراءالنهر ۲۰۰۱
- شکل ۶۱۰. نقشمایه‌هایی از ظروف شالوه: گروس یا یاسکند ۲۰۰۲
- شکل ۶۱۱. کتیبه کوفی با گل و برگ بر کاسه: نقش کنده مخطط ۲۰۰۳
- شکل ۶۱۲. کاسه، ظرف شالوه: گروس یا یاسکند ۲۰۰۴
- شکل ۶۱۳. بخشی از کاسه، ظرف شالوه: گروس یا یاسکند ۲۰۰۵
- شکل ۶۱۴. کاسه، ظرف شالوه: گروس یا یاسکند ۲۰۰۶
- شکل ۶۱۵. کتیبه بر روی کاسه، ظرف شالوه: گروس یا یاسکند ۲۰۰۷
- شکل ۶۱۶. کاسه و جزئیات: ظروف کنده‌کاری شده ۲۰۰۸
- شکل ۶۱۷. کتیبه بر روی کاسه: بدون لعاب ۲۰۰۹
- شکل ۶۱۸. بشقاب: ظرف با پوشش گلی منقوش از ماوراءالنهر ۲۰۱۰
- شکل ۶۱۹. آبارلو (دارودان): ظرف کنده‌کاری شده ۲۰۱۱
- شکل ۶۲۰. جزئیات بخشی از کتیبه‌های سفالینه ۲۰۱۲
- شکل ۶۲۱. بخشی از کتیبه‌ها روی بطری بدون لعاب ۲۰۱۳
- شکل ۶۲۲. کتیبه سنگ مزار: یزد ۲۰۱۴
- شکل ۶۲۳. آمل: سنگ مزار ۲۰۱۷
- شکل ۶۲۴. بوزان: محراب ۲۰۱۸
- شکل ۶۲۵. غزنه: کتیبه ۲۰۱۹
- شکل ۶۲۶. اوزکند: کتیبه ۲۰۱۹
- شکل ۶۲۷. هرات: کتیبه ۲۰۲۰
- شکل ۶۲۸. جزئیات کتیبه ۲۰۲۱
- شکل ۶۲۹. آرامگاه پیر بکران، محراب: کتیبه ۲۰۲۳
- شکل ۶۳۰. اصفهان، مسجد شیخ لطف‌الله: کتیبه ۲۰۲۳
- شکل ۶۳۱. قم: جزئیات کتیبه ۲۰۲۴
- شکل ۶۳۲. اردستان: کتیبه ۲۰۲۴
- شکل ۶۳۳. بسطام: کتیبه ۲۰۲۴
- شکل ۶۳۴. مرند: کتیبه ۲۰۲۵
- شکل ۶۳۵. قزوین: کتیبه ۲۰۲۵
- شکل ۶۳۶. قزوین: جزئیات کتیبه ۲۰۶۳

سیرمی دشمنان ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر

آرتور پوپ و فلیس اکرمین

ویرایش زیر نظر

سیروس پرپام

جلد پنجم

(متن)

هنرفتاشی، کتاب آریه

و پارچه بانی

تهران ۱۳۸۷

مترجمان

مرحوم باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی	_____	مرحوم علی‌رضا شاپور شهبازی
هومان اسعدی	_____	محمد علی شاکری‌راد
زهرا باستی	_____	شادی شفیمی جواد
علی‌رضا پلاسید	_____	فاطمه کریمی
علی‌حضور	_____	پرویز مرزبان
نجف دربابندری	_____	مهدی مقیسه
مصطفی‌ذاکری	_____	صادق ملک‌شهمیرزادی
زهرة روح‌فر	_____	نوشین‌دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	_____	ناصر نوروززاده چگینی
محمد‌رضا ریاضی	_____	

ویراستاران

سر ویراستار: سیروس پرهام

دستیاران سر ویراستار: هایده مشایخ و زهره هدایتی بیدهندی

جوهر افسر	_____	مهدی مقیسه
علی‌رضا پلاسید	_____	شیرین ملک فاضلی
امیرحسین پورجواد	_____	نوشین‌دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	_____	ناصر نوروززاده چگینی
صالح طباطبایی	_____	

نشانه‌ها

پیش از مسیح / پیش از میلاد	پ م
تولد / ولادت	ت
جلد	ج
چاپ	چ
فوت / وفات	ف
قیاس کنید با / مقایسه کنید با	قس:
تاریخ مسیحی / میلادی	م
مترجم	م-:
نگاه کنید به / رجوع کنید به	نک:
ویراستار متن اصلی مقاله‌های سیری در هنر ایران	- ویراستار
پانوشته‌های ویراستاران و دفتر سرویراستاری متن فارسی	- ویراستاری
هجری شمسی / خورشیدی	ه ش
هجری قمری	ه ق
همان مأخذ (مورد ارجاع قبلی)	همان
همان ضمیمه / همان فصل / همان جلد / همان مقاله	همان جا
همان مؤلف	همو

فهرست مطالب

بخش ۹ - نقاشی و کتاب آرایی

- فصل ۴۸ - نقاشی کتاب ۲۰۷۳
- الف. خاستگاه‌ها ۲۰۷۵
- نوشته: سِر تامس دبلیو. آرنولد، ترجمه: پرویز مرزبان
- ب. پیوندهای هنر مانوی با هنر ایرانی ۲۰۸۷
- نوشته: اوگو مونیره دویار، ترجمه: پرویز مرزبان
- پ. تاریخچه نقاشی مینیاتور و طراحی ۲۰۹۵
- نوشته: ارنست کونل، ترجمه: پرویز مرزبان
- ت. نگارگری پس از دوره صفوی ۲۱۵۹
- الف. بررسی تاریخی ۲۱۵۹
- نوشته: یدآ. گدار، ترجمه: پرویز مرزبان
- ب. نقاشی گل و مرغ ۲۱۶۳
- نوشته: فیلیس آکرمن، ترجمه: پرویز مرزبان
- ث. تأثیر شعر و الهیات بر نقاشی ۲۱۶۷
- نوشته: سِر تامس دبلیو. آرنولد، ترجمه: مهدی مقیسه
- ج. کیفیات زیبایی در نقاشی ایرانی ۲۱۷۳
- نوشته: لارنس بینون، ترجمه: مهدی مقیسه
- چ. رنگ‌ها و بستان ۲۱۸۱
- نوشته: ای. پی. لوری، ترجمه: مهدی مقیسه
- ح. آماده‌سازی مصالح و ابزارهای نقاشان مینیاتور ۲۱۸۵
- نوشته: حسین طاهرزاده بهزاد، ترجمه: مهدی مقیسه
- فصل ۴۹ - سرچشمه‌های دگرگونی نگاره‌پردازی ایرانی در پرتو الهیات اسلامی ۲۲۱۷
- نوشته: لویی ماسینیون، ترجمه: زهرا باستی
- فصل ۵۰ - تذهیب نسخ خطی ۲۲۳۱
- نوشته: ریچارد اتینگهاوزن، ترجمه: زهرا باستی
- فصل ۵۱ - جلدسازی ۲۲۷۹
- نوشته: امیل گراتزل، ترجمه: نوشین دخت نفیسی

بخش ۱۰- هنرهای پارچه‌بافی

فصل ۵۲ - پارچه‌های دوران اسلامی ۲۳۰۷

الف. تاریخچه ۲۳۰۹

نوشته: فیلیس اکرم، ترجمه: زهره روح‌فر

ب. یک مدرک روسی در مورد پارچه‌های ایرانی ۲۴۷۳

نوشته: مرحوم ولادیمیر کلاین و فیلیس اکرم، ترجمه: زهره روح‌فر

فصل ۵۳ - فنون بافتندگی ایرانی ۲۵۱۳

الف. تاریخچه ۲۵۱۵

نوشته: فیلیس اکرم، ترجمه: زهره روح‌فر

ب. دو قطعه پارچه ساتن صفوی با نقوش تصویری ۲۵۵۵

نوشته: مرحوم ولادیمیر کلاین و فیلیس اکرم، ترجمه: زهره روح‌فر

فصل ۵۴ - تاریخچه پوشاک ایرانی ۲۵۶۹

نوشته: هرمان گوئتز، ترجمه: زهرا باستی

فهرست شکل‌ها

هنر کتاب‌آرایی

- شکل ۶۳۷. نقشمایه گیاهی، نسخه خطی مانوی ۲۰۸۵
شکل ۶۳۸. دسته گل، نقاشی با امضای لطفعلی خان شیرازی ۲۱۶۴
شکل ۶۳۹. دسته گل، نقاشی با امضای لطفعلی خان شیرازی ۲۱۶۵
شکل ۶۴۰. دو شکل تابولا آنساتا ۲۲۳۸
شکل ۶۴۱. حاشیه تزئینی آنسا از یک قرآن به خط کوفی ۲۲۳۹
شکل ۶۴۲. ترتیب آنسا بر صفحه فهرست کتاب ۲۲۵۸
شکل ۶۴۳. جزئیات جلد ۲۲۹۷

هنرهای پارچه‌بافی

نقشمایه‌های آغاز دوران اسلامی و دوره سلجوقی

- شکل ۶۴۴. شاهین‌های روبه‌رو: اریب‌بافت ۲۳۱۶
شکل ۶۴۵. نقش الاغ بر روی شمشه: کتان، فارس (؟) ۲۳۲۱
شکل ۶۴۶. کتیبه: اریب‌بافت ۲۳۲۲
شکل ۶۴۷. درخت خورشید و صورتک خورشید: بافت دوتایی ۲۳۲۳
شکل ۶۴۸. جوانان زیر درخت سرو: بافت مرکب ۲۳۲۴
شکل ۶۴۹. عقاب دوسر: بافت مرکب ۲۳۲۵
شکل ۶۵۰. خروس و شاهین بر زمینه گیاهی: اریب‌بافت ۲۳۲۸
شکل ۶۵۱. بزها و کتیبه: بافت متناوب ۲۳۳۰
شکل ۶۵۲. کتیبه: بافت مرکب تفننی ۲۳۳۰
شکل ۶۵۳. کتیبه: ساتن ۲۳۳۲
شکل ۶۵۴. جانوران روبه‌روی هم در هشت ضلعی: ساتن ۲۳۳۳
شکل ۶۵۵. کتیبه: ساتن ۲۳۳۴
شکل ۶۵۶. بزها و شترها: ساتن ۲۳۳۵
شکل ۶۵۷. شاهین‌های روبه‌روی هم: ساتن ۲۳۳۶
شکل ۶۵۸. طاووس‌های روبه‌روی هم به شکل بیضی: ابریشم، قالبکاری ۲۳۳۹
شکل ۶۵۹. شترهای روبه‌روی هم به شکل لوزی مشبک: اریب‌بافت ۲۳۵۳
شکل ۶۶۰. نوارهای ایکات: برگرفته از مینیاتورها ۲۳۶۲
شکل ۶۶۱. گیاهان رویدنی: برگرفته از مینیاتور ۲۳۶۳
شکل ۶۶۲. نقش ابری: برگرفته از مینیاتورها ۲۳۶۴
شکل ۶۶۳. نقش‌های کاشی و طوماری اسلیمی: برگرفته از مینیاتورها ۲۳۶۵

۲۳۶۶	شکل ۶۶۴. فانگ - هوانگ [سیمرغ چینی]: ساتن
۲۳۶۸	شکل ۶۶۵. نیلوفرها و طرح‌های پنجه‌واره‌ای: ابریشم
۲۳۶۹	شکل ۶۶۶. نقش خیلین‌های پشت‌به‌پشت و سر به عقب برگشته در شمشه: حریر دمشقی
۲۳۷۰	شکل ۶۶۷. نقش خیلین در طرح بیضی‌شکل: بافت مرکب
۲۳۷۲	شکل ۶۶۸. نقش پرندگان و جانوران: اریب‌بافت
۲۳۸۱	شکل ۶۶۹. نقش نیلوفر و نوار ابری: برگرفته از مینیاتورها
۲۳۸۲	شکل ۶۷۰. نقش مرغابی: برگرفته از مینیاتورها
۲۳۸۳	شکل ۶۷۱. نقش‌های مرغابی و فانگ - هوانگ: برگرفته از مینیاتورها
۲۳۸۴	شکل ۶۷۲. نوارهای ابری و غنچه‌های نیلوفر: برگرفته از مینیاتورها
۲۳۸۶	شکل ۶۷۳. نقش‌های گلدوزی: برگرفته از مینیاتورها

نقشمايه‌های ابریشم‌های دوره صفویه

۲۳۹۸	شکل ۶۷۴. سوار کمانگیر: ساتن
۲۴۰۰	شکل ۶۷۵. طرح زندانی [برقبا]: برگرفته از مینیاتورها
۲۴۰۴	شکل ۶۷۶. نقش ازدها و فانگ - هوانگ: ساتن
۲۴۰۸	شکل ۶۷۷. قرقاول و طوماری گیاهی: مخمل
۲۴۰۹	شکل ۶۷۸. جوانان زیر درخت چنار: ساتن
۲۴۱۴	شکل ۶۷۹. برگ پنجه‌ای و طرح طوماری: مخمل
۲۴۱۵	شکل ۶۸۰. نوارها با طرح گیاهی: بافت سه‌تایی
۲۴۱۶	شکل ۶۸۱. اشخاص، کوشک، سروها و الاغ: بافت دوتایی
۲۴۱۷	شکل ۶۸۲. جوان و خدمتکار: ساتن
۲۴۱۸	شکل ۶۸۳. درخت پنجه‌ای: مخمل
۲۴۲۰	شکل ۶۸۴. ساقی و گل نیلوفر: ساتن
۲۴۲۱	شکل ۶۸۵. مرد آراسته با صراحی: مخمل
۲۴۲۲	شکل ۶۸۶. نوارهایی با نقش قرقاول: مخمل
۲۴۲۳	شکل ۶۸۷. دسته‌گل: مخمل
۲۴۲۳	شکل ۶۸۸. نقش پنجه‌ای: ساتن
۲۴۲۴	شکل ۶۸۹. گلدان و برگ‌های افشان: بافت دوتایی، گلدوزی
۲۴۲۵	شکل ۶۹۰. نقش پنجه‌ای برگ کنگری و گل‌های کوچک: بافت دوتایی، گلدوزی
	شکل ۶۹۱. گلدان و گل‌های افشان: بافت سه‌تایی، فانگ - هوانگ و دسته‌گل: بافت مرکب؛ گل‌های افشان: بافت دوتایی
۲۴۲۶	شکل ۶۹۲. گل‌های افشان: بافت دوتایی، گلدوزی
۲۴۲۷	شکل ۶۹۳. گل سوسن: تار اریب
۲۴۲۸	شکل ۶۹۴. گل‌های افشان: تار اریب، گلدوزی؛ و ساتن گلدوزی
۲۴۲۹	شکل ۶۹۵. نوارهای تزئینی حاشیه: بافت مرکب اریب و بافت مرکب
۲۴۳۰	شکل ۶۹۶. ساقه‌های سپیدار: بافت مرکب
۲۴۳۱	شکل ۶۹۷. ساقی: مخمل
۲۴۳۲	شکل ۶۹۸. حاشیه: بافت مرکب
۲۴۳۳	شکل ۶۹۹. نوارهای لبه: بافت مرکب، کاشان
۲۴۳۵	شکل ۷۰۰. نوارهای لبه: بافت مرکب، کاشان
۲۴۳۶	شکل ۷۰۱. دسته‌گل: بافت مرکب، کاشان
۲۴۳۹	شکل ۷۰۲. نوار لبه: بافت مرکب، کاشان
۲۴۴۰	شکل ۷۰۳. نقشمايه‌های گل و برگ: تافته گلدوزی شده
۲۴۴۱	شکل ۷۰۴. نقشمايه‌های گیاهی: تافته و ساتن، گلدوزی شده
۲۴۴۲	شکل ۷۰۵. دسته‌گل: بافت اریب مرکب
۲۴۴۳	شکل ۷۰۶. گلدان و دسته‌گل: ساتن
۲۴۴۴	شکل ۷۰۷. دسته‌گل
۲۴۴۵	شکل ۷۰۸. دسته‌گل: پارچه گلدوزی شده

۲۴۴۶	شکل ۷۰۹. دسته گل: ساتن گلدوزی شده
۲۴۴۷	شکل ۷۱۰. دسته گل: تار اریب، گلدوزی شده
۲۴۴۸	شکل ۷۱۱. دسته های گل و پرندگان: بافت اریب مرکب
۲۴۴۹	شکل ۷۱۲. نوارهای لبه: بافت مرکب
۲۴۵۰	شکل ۷۱۳. درخت و دسته گل: تافته گلدوزی شده
۲۴۵۱	شکل ۷۱۴. درخت و پرنده: ساتن
۲۴۵۲	شکل ۷۱۵. منظره: بافت مرکب
۲۴۵۳	شکل ۷۱۶. نوارهای لبه: بافت مرکب
۲۴۵۳	شکل ۷۱۷. نوار لبه: بافت اریب مرکب
۲۴۵۴	شکل ۷۱۸. گل و برگ: تافته گلدوزی شده
۲۴۵۵	شکل ۷۱۹. نوارهای لبه: بافت مرکب
۲۴۵۷	شکل ۷۲۰. سوار شکارچی: ساتن
۲۴۷۱	شکل ۷۲۱. نقشه مراکز عمده بافندگی

نمودارهای فنون بافت

۲۵۱۷	شکل ۷۲۲. بافت ساده
۲۵۱۸	شکل ۷۲۳. بافت فرشینه با الیاف باز
۲۵۱۹	شکل ۷۲۴. بافت فرشینه جفت بافت دندان‌شانه‌ای
۲۵۲۰	شکل ۷۲۵. بافت فرشینه جفت بافت دندان‌اره‌ای
۲۵۲۱	شکل ۷۲۶. بافت فرشینه قلاب شده به هم
۲۵۲۱	شکل ۷۲۷. بافت مرکب: طرح پود آزاد؛ تار با طرح
۲۵۲۲	شکل ۷۲۸. بافت مرکب: با تار میانی متناوب
۲۵۲۳	شکل ۷۲۹. پود اریب: تار اریب
۲۵۲۴	شکل ۷۳۰. بافت مرکب پود اریب: دو تار متناوب با تارهای داخلی
۲۵۲۵	شکل ۷۳۱. (بافت) فرشینه، پودهای متناوب
۲۵۲۷	شکل ۷۳۲. دو بافت مرکب
۲۵۳۰	شکل ۷۳۳. بافت ساتن‌ها به شیوه غیر معمول
۲۵۳۵	شکل ۷۳۴. بافت اریب موزون فرشینه
۲۵۳۸	شکل ۷۳۵. بافت دوتایی: در یک سطح
۲۵۳۹	شکل ۷۳۶. بافت دوتایی: متناوب
۲۵۵۰	شکل ۷۳۷. بافت ساتن غیر معمول موجود در 'بنیاد مخمل'
۲۵۵۳	شکل ۷۳۸. کتیبه: فرشینه ابریشم با پود آزاد
۲۵۵۶	شکل ۷۳۹. برش افقی بافت: ساتن مسکو
۲۵۵۷	شکل ۷۴۰. برش عمودی بافت: ساتن مسکو
۲۵۵۸	شکل ۷۴۱. نمودار سه بعدی: ساتن با نقش زندانی
۲۵۵۹	شکل ۷۴۲. برش عمودی بافت: ساتن با نقش زندانی
۲۵۶۰	شکل ۷۴۳. جوانی در باغ و گیاهان مشبک: ساتن

پوشاک

۲۵۷۳	شکل ۷۴۴. پوشاک سکایی، باکتریایی (بلخی)، مادی
۲۵۷۸-۲۵۷۷	شکل ۷۴۵. تاج‌های شاهان ساسانی، برگرفته از مهرها
۲۵۸۱	شکل ۷۴۶. کلاه‌های مردان، سده هشتم هجری
۲۵۸۳	شکل ۷۴۷. پوشش سر زنان، سده نهم هجری
۲۵۸۴	شکل ۷۴۸. کلاه‌های مردان، سده نهم هجری
۲۵۸۶	شکل ۷۴۹. پوشش سر زنان، سده نهم هجری
۲۵۹۱	شکل ۷۵۰. پوشاک زنان، زمان فتحعلی شاه
۲۵۹۲	شکل ۷۵۱. پوشاک مردی جوان، ۱۲۴۹ ه ق
۲۵۹۳	شکل ۷۵۲. پوشاک زنان، زمان فتحعلی شاه

سیرمی در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر
آرتزوپ و فلیس اکرم

ویرایش زیر نظر
سیروس پام

جلد ششم
(متن)

فروش و فروش‌بانی، فلرکاری، هنرهای فرعی
آرایه‌ها و موسیقی

تهران ۱۳۸۷

مترجمان

مرحوم باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی	مرحوم علی‌رضا شاپور شهبازی
هومان اسعدی	محمد علی شاکری راد
زهراباستی	شادی شفیمی جوادی
علی‌رضا پلاستید	فاطمه کریمی
علی‌حسوری	پرویز مرزبان
نجف دریابندری	مهدی مقیسه
مصطفی ذاکری	صادق ملک‌شهمیرزادی
زهره روح‌فر	نوشین دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
محمد رضا ریاضی	

ویراستاران

سر ویراستار: سیروس پرهام

دستیاران سر ویراستار: هایده مشایخ و زهره هدایتی بیدهندی

جوهر افسر	مهدی مقیسه
علی‌رضا پلاستید	شیرین ملک فاضلی
امیرحسین پورجوادی	نوشین دخت نفیسی
هوشنگ رهنما	ناصر نوروززاده چگینی
صالح طباطبایی	

نشانه‌ها

پیش از مسیح / پیش از میلاد	پ م
تولد / ولادت	ت
جلد	ج
چاپ	چ
فوت / وفات	ف
قیاس کنید با / مقایسه کنید با	قس:
تاریخ مسیحی / میلادی	م
مترجم	م-
نگاه کنید به / رجوع کنید به	نک:
ویراستار متن اصلی مقاله‌های سیری در هنر ایران	_ ویراستار
پانوشته‌های ویراستاران و دفتر سر ویراستاری متن فارسی	_ ویراستاری
هجری شمسی / خورشیدی	ه ش
هجری قمری	ه ق
همان مأخذ (مورد ارجاع قبلی)	همان
همان ضمیمه / همان فصل / همان جلد / همان مقاله	همان جا
همان مؤلف	همو

فهرست مطالب

بخش ۱۱ - فرش و فرشبافی

- فصل ۵۵ - هنر فرشبافی ۲۶۰۵
- الف. تاریخچه ۲۶۰۷
- نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: مصطفی ذاکری
- ب. برخی اسناد از منابع لهستانی مرتبط با فرشبافی در زمان شاهعباس اول ۲۷۸۱
- نوشته: تادئوش مانکوفسکی، ترجمه: مصطفی ذاکری
- پ. فنون و اسلوب‌های بافت قالی ایرانی ۲۷۸۷
- نوشته: آرتر آپم پوپ، ترجمه: مصطفی ذاکری
- ت. مواد مورد کاربرد در فرشبافی ۲۸۰۵
- نوشته: هاینریش یاکوبی، ترجمه: مصطفی ذاکری

بخش ۱۲ - هنرهای فلزکاری

- فصل ۵۶ - فلزکاری پس از آغاز دوره اسلامی ۲۸۶۷
- نوشته: رالف هاراری، ترجمه: علی حصوری
- فصل ۵۷ - اساس و کاربرد اسطرلاب ۲۹۳۱
- نوشته: ویلی هارتنر، ترجمه: علی حصوری
- فصل ۵۸ - سلاح و زره ۲۹۵۷
- نوشته: هانس اشتوکلاین، ترجمه: علی حصوری

بخش ۱۳ - هنرهای فرعی

- فصل ۵۹ - میناکاری ۲۹۹۵
- نوشته: لئو برونشتاین، ترجمه: پرویز مرزبان
- فصل ۶۰ - ظروف شیشه‌ای و سنگی ۳۰۰۵
- نوشته: کارل یوهان لام، ترجمه: پرویز مرزبان
- فصل ۶۱ - آثار چوبی تزئینی در دوران اسلامی ۳۰۲۵
- نوشته: لئو برونشتاین، ترجمه: پرویز مرزبان

فصل ۶۲ - اثاث منزل ۳۰۴۹

نوشته: جوزف ام. آیتن، فیلیس اکرم، ترجمه: زهرا باستی

فصل ۶۳ - تزیینات عاجی و استخوانی ۳۰۸۵

نوشته: فیلیس اکرم، ترجمه: زهرا باستی

فصل ۶۴ - جواهرات دوره اسلامی ۳۰۹۵

نوشته: فیلیس اکرم، ترجمه: پرویز مرزبان

فصل ۶۵ - سکه‌های دوران اسلامی ۳۱۰۷

نوشته: جان آلن، ترجمه: ناصر نوروززاده چگینی

بخش ۱۴ - آرایه‌ها

فصل ۶۶ - سیری در آرایه‌های ایرانی ۳۱۱۹

نوشته: آرتر آپم پوپ و فیلیس اکرم، ترجمه: زهرا باستی

فصل ۶۷ - بیرق‌ها، پرچم‌ها، نشان‌ها ۳۲۱۱

نوشته: فیلیس اکرم، ترجمه: زهرا باستی

بخش ۱۵ - موسیقی

فصل ۶۸ - تاریخچه و مبانی موسیقی ۳۲۳۵

نوشته: هنری جورج فارمر، ترجمه: هومان اسعدی

فصل ۶۹ - ویژگی‌های موسیقی ایرانی ۳۲۶۱

نوشته: فیلیس اکرم، ترجمه: شادی شفیع‌ی جوادی

فهرست شکل‌ها

قالی‌ها

نقشمايه‌های قالی‌ها

- شکل ۷۵۳. گل‌های شاه‌عباسی‌وار: شرق ایران ۲۶۱۹
- شکل ۷۵۴. طرح هندسی: درخت: نیلوفر آبی: شمال غرب ایران ۲۶۳۶
- شکل ۷۵۵. اسلیمی: شمال غرب ایران ۲۶۳۶
- شکل ۷۵۶. نگاره ابری: شمال غرب ایران ۲۶۳۷
- شکل ۷۵۷. درختچه‌های نیلوفر آبی: شمال غرب ایران ۲۶۳۹
- شکل ۷۵۸. درختچه‌های نیلوفر آبی: شمال غرب ایران ۲۶۴۰
- شکل ۷۵۹. نقش ماهی: تبریز ۲۶۴۹
- شکل ۷۶۰. اسلیمی طوماری: تبریز ۲۶۵۱
- شکل ۷۶۱. نگاره‌های برگ‌ی: شمال غرب ایران ۲۶۶۲
- شکل ۷۶۲. شکوفه‌های اسلیمی: تبریز ۲۶۶۸
- شکل ۷۶۳. گل‌های شاه‌عباسی: تبریز ۲۶۷۱
- شکل ۷۶۴. گل شاه‌عباسی‌وار: شمال غرب ایران ۲۶۷۸
- شکل ۷۶۵. گل‌های شاه‌عباسی‌وار نیلوفر آبی: کرمان (?) ۲۶۹۶
- شکل ۷۶۶. نگاره ترنجی، گل و گیاهی: نقش برگ مو: کرمان (?) ۲۶۹۷
- شکل ۷۶۷. نوار حاشیه: کرمان (?) ۲۶۹۸
- شکل ۷۶۸. نگاره‌های ابری: کرمان (?) ۲۶۹۹
- شکل ۷۶۹. تصاویری از قالی‌های ترنجی: کرمان (?) ۲۷۰۶
- شکل ۷۷۰. گل شاه‌عباسی: شرق ایران ۲۷۱۰
- شکل ۷۷۱. نیلوفر آبی: نقش برگ‌ی نیزه‌ای: اسلیمی ۲۷۱۷
- شکل ۷۷۲. نقش سپری: جوشقان‌قالی (?) ۲۷۲۲
- شکل ۷۷۳. گل‌های شاه‌عباسی‌وار: جوشقان‌قالی ۲۷۲۵
- شکل ۷۷۴. گل‌های شاه‌عباسی‌وار نیلوفر آبی: شمال غرب و شرق ایران ۲۷۵۹
- شکل ۷۷۵. گل‌های شاه‌عباسی‌وار نیلوفر آبی: شرق و شمال غرب ایران؛ کاشان؛ کرمان (?)؛ جوشقان‌قالی؛ گوآ ۲۷۶۰
- شکل ۷۷۶. نقش نیلوفر آبی: جوشقان‌قالی ۲۷۶۱
- شکل ۷۷۷. گل شاه‌عباسی‌وار نیلوفر آبی: جوشقان‌قالی ۲۷۶۲
- شکل ۷۷۸. گل‌های شاه‌عباسی‌وار نیلوفر آبی: شمال غرب ایران ۲۷۶۳
- شکل ۷۷۹. گل‌های شاه‌عباسی‌وار برگ‌ی شکل: شمال غرب و شرق ایران ۲۷۶۴
- شکل ۷۸۰. گل‌های شاه‌عباسی‌وار برگ‌ی شکل: کرمان (?) و جوشقان‌قالی ۲۷۶۵

۲۷۶۶	شکل ۷۸۱. گل شاه‌عباسی‌وار: کاشان
۲۷۶۶	شکل ۷۸۲. نقش برگ مو: جوشقان‌قالی
۲۷۶۷	شکل ۷۸۳. گلواره‌ها: جوشقان‌قالی
۲۷۶۸	شکل ۷۸۴. نگاره‌های برگ‌ی نیزه‌ای: جوشقان‌قالی و کرمان (۹)
۲۷۶۹	شکل ۷۸۵. شکوفه‌های اسلیمی: شمال غرب و شرق ایران: جوشقان‌قالی؛ طرح معاصر
۲۷۷۰	شکل ۷۸۶. گل اسلیمی: جوشقان‌قالی
۲۷۷۱	شکل ۷۸۷. شبکه‌های اسلیمی: جوشقان‌قالی
۲۷۷۲	شکل ۷۸۸. شبکه اسلیمی: شمال غرب ایران
۲۷۷۳	شکل ۷۸۹. اشکال نگاره‌های ابری: شمال غرب و شرق ایران؛ کرمان (۹)
۲۷۷۴	شکل ۷۹۰. گل شاه‌عباسی‌وار با نگاره ابری: شرق ایران
۲۷۷۵	شکل ۷۹۱. نگاره‌های ابری: شمال غرب ایران؛ کاشان؛ کرمان (۹)؛ جوشقان‌قالی
۲۷۷۹	شکل ۷۹۲. نقشه مراکز عمده فرش‌بافی

نمودار اسلوب بافت قالی

۲۷۹۰	شکل ۷۹۳. گره 'سینه'، تارها در دو سطح
۲۷۹۰	شکل ۷۹۴. گلابتون‌بافی بر تمام تارها
۲۷۹۱	شکل ۷۹۵. گلابتون‌بافی بر تارهای سطح رویی
۲۷۹۱	شکل ۷۹۶. گلابتون‌بافی بر تارهای سطح رویی؛ برش افقی
۲۷۹۲	شکل ۷۹۷. گره 'سینه' با سه بود و گلابتون‌بافی
۲۷۹۲	شکل ۷۹۸. گلابتون‌بافی بر سه تار و زیر یک تار، و فقط بر سطح رویی
۲۷۹۳	شکل ۷۹۹. گره 'سینه' با سه بود و گلابتون‌بافی
۲۷۹۴	شکل ۸۰۰. گلابتون‌بافی بر روی دو و زیر دو تار، فقط بر سطح رویی
۲۷۹۶	شکل ۸۰۱. گره 'سینه' تار بر دو سطح با سه بود
۲۷۹۹	شکل ۸۰۲. گره 'سینه' با شش بود
۲۸۰۱	شکل ۸۰۳. گره 'سینه' تار نخ‌ی چهارلا بر دو سطح، با چهار بود
۲۸۰۲	شکل ۸۰۴. گره 'سینه' بر چهار یا دو تار با سه بود
۲۸۰۴	شکل ۸۰۵. گره 'گردس' ترکی و گره 'سینه' فارسی

فلزکاری

ظروف فلزی و نقشمایه‌های ظروف فلزی

۲۸۷۱	شکل ۸۰۶. شمعدان‌ها و آتشدان‌ها: در مینیاتورها
۲۸۷۹	شکل ۸۰۷. نقش غاز در طرح پرنقش بر روی دیگچه: مفرغ
۲۸۸۰	شکل ۸۰۸. شاه و درباریان، نقش روی کاسه: برنج
۲۸۸۰	شکل ۸۰۹. نقشمایه گیاهی، کشکول: آهن
۲۸۸۱	شکل ۸۱۰. نقش برجسته انسان، احتمالاً بر روی تابوت: مفرغ
۲۸۸۲	شکل ۸۱۱. کاسه کتیبه‌دار: مفرغ
۲۸۸۳	شکل ۸۱۲. شمعدان: مفرغ
۲۸۸۳	شکل ۸۱۳. گلدان و گل‌ها، بر روی آفتابه: مفرغ
۲۸۸۴	شکل ۸۱۴. شیردال و پرندگان در شمشه‌ها، بر روی بشقاب: مفرغ
۲۸۸۴	شکل ۸۱۵. عقاب کوچک در میان چهار پر، بر روی دیگ: مفرغ
۲۸۸۴	شکل ۸۱۶. در جعبه جراحی: مفرغ
۲۸۸۴	شکل ۸۱۷. نقش سپهر پنجه‌واره‌ای، روی بال کبک: مفرغ
۲۸۸۵	شکل ۸۱۸. چراغدان مشبک: مس
۲۸۸۶	شکل ۸۱۹. گلدان شیاری: مفرغ
۲۸۸۶	شکل ۸۲۰. چراغی به شکل گراز: مفرغ
۲۸۸۷	شکل ۸۲۱. شاه نشسته بر طرح سپهری، بر روی دیگچه: برنج
۲۸۸۹	شکل ۸۲۲. ظرف‌های شیاری: در مینیاتورها
۲۸۹۰	شکل ۸۲۳. پارچ: نقره

- شکل ۸۲۴. قلاب: طلا ۲۸۹۵
- شکل ۸۲۵. نقش بزکوهی بر روی سینی: نقره ۲۸۹۶
- شکل ۸۲۶. طرح‌های متقابل به شکل درخت و پرند بر روی پارچ: نقره ۲۸۹۷
- شکل ۸۲۷. نقش طوطی‌ها و جانور درنده بالدار بر روی گلاباش: نقره ۲۸۹۷
- شکل ۸۲۸. اسپر با نقش جانوران در حال دویدن، بر روی فنجان: نقره ۲۸۹۸
- شکل ۸۲۹. نقش پرندگان، جانوران و طوماری‌ها بر روی پارچ‌ها: نقره ۲۸۹۸
- شکل ۸۳۰. نقشمایه جانوری و شمشه بر روی پارچ: طلا ۲۸۹۹
- شکل ۸۳۱. زنگ: مفرغ ۲۹۰۰
- شکل ۸۳۲. نقش ازدها در شمشه، بر روی لگن: مفرغ ۲۹۰۱
- شکل ۸۳۳. آرایه گل و گیاهی با کتیبه بر روی کاسه: برنج ۲۹۰۲
- شکل ۸۳۴. شمعدان: مفرغ ۲۹۰۳
- شکل ۸۳۵. ظرف‌ها: در مینیاتورها ۲۹۰۴
- شکل ۸۳۶. وسایل روشنایی: در مینیاتورها ۲۹۰۵
- شکل ۸۳۷. ظرف‌ها: در مینیاتورها ۲۹۰۶
- شکل ۸۳۸. آرایه اسلیمی مشبک، بر روی لوحه: فولاد ۲۹۰۸
- شکل ۸۳۹. آرایه اسلیمی بر روی آینه: فولاد ۲۹۰۹
- شکل ۸۴۰. ابریق به شکل جانور: مفرغ ۲۹۱۲
- شکل ۸۴۱. برش‌هایی از کتیبه‌های قلمدان‌ها: برنج ۲۹۱۳
- شکل ۸۴۲. عطردان: مفرغ ۲۹۱۸
- شکل ۸۴۳. برش‌هایی از کتیبه روی بخورسوز: برنج ۲۹۲۰

اسطرلاب‌ها

- شکل ۸۴۴. وجه اسطرلاب، تقسیمات صفيحه ۲۹۳۹
- شکل ۸۴۵. تصویر جسم نما بر روی استوا ۲۹۳۹
- شکل ۸۴۶. رسم دایره‌های سمت ۲۹۴۱
- شکل ۸۴۷. خطوط ساعات مستویه و معوجه ۲۹۴۲
- شکل ۸۴۸. عنکبوت اسطرلابی ۲۹۴۳
- شکل ۸۴۹. مواضع سی‌وهفت ستاره اسطرلابی ۲۹۴۴
- شکل ۸۵۰. پشت اسطرلاب که تقسیمات ظل‌ها را نشان می‌دهد ۲۹۴۵
- شکل ۸۵۱. پشت اسطرلاب ۲۹۴۷
- شکل ۸۵۲. انواع عضاده ۲۹۴۹

سلاح‌ها

- شکل ۸۵۳. نقش کنده‌کاری شده بر روی کلامخود ۲۹۶۶
- شکل ۸۵۴. دسته خنجر، نقره، پیش از دوره هخامنشی ۲۹۷۱
- شکل ۸۵۵. قبضه خنجر، آهن، کنده‌کاری شده ۲۹۷۶
- شکل ۸۵۶. کمان‌ها ۲۹۸۰
- شکل ۸۵۷. حلقه کمانگیری، مفرغ ۲۹۸۱

هنرهای فرعی

شیشه

- شکل ۸۵۸. تکه‌هایی از کاسه شیشه‌ای، نقاشی 'سرد'، ری ۳۰۱۴

اثاث منزل

- شکل ۸۵۹. صندلی‌ها، پیش از تاریخ، هخامنشی و اشکانی ۳۰۵۲
- شکل ۸۶۰. سرپوش‌ها، مفرغ: لرستان ۳۰۵۳
- شکل ۸۶۱. قطعاتی از صندلی و کرسی: نمرود ۳۰۵۴
- شکل ۸۶۲. نیمکت، هخامنشی ۳۰۵۴

- شکل ۸۶۳. تخت شاهی داریوش ۳۰۵۵
- شکل ۸۶۴. سکوی شاهی: تخت جمشید ۳۰۵۶
- شکل ۸۶۵. انتهای نیمکت، اشکانی ۳۰۵۷
- شکل ۸۶۶. پایه‌های تخت شاهی، ساسانی ۳۰۵۷
- شکل ۸۶۷. گنجه قابل حمل، ساسانی ۳۰۵۸
- شکل ۸۶۸. تخت‌ها، براساس سفالینه‌های منقوش ۳۰۵۹
- شکل ۸۶۹. نشیمنگاه‌ها، براساس نقاشی‌های مینیاتور ۳۰۶۲
- شکل ۸۷۰. چهارپایه، از نقاشی‌های مینیاتور ۳۰۶۳
- شکل ۸۷۱. چهارپایه خیزران، از مینیاتور ۳۰۶۳
- شکل ۸۷۲. میزهای عسلی از مینیاتورها ۳۰۶۳
- شکل ۸۷۳. تختخواب‌هایی براساس مینیاتورها ۳۰۶۴
- شکل ۸۷۴. مسندهایی از مینیاتورها ۳۰۶۵
- شکل ۸۷۵. میز عسلی، از مینیاتور ۳۰۶۶
- شکل ۸۷۶. تخت، از مینیاتور ۳۰۶۶
- شکل ۸۷۷. کرسی به شکل ساعت شنی، از مینیاتور ۳۰۶۷
- شکل ۸۷۸. چهارپایه، از مینیاتور ۳۰۶۷
- شکل ۸۷۹. چهارپایه و میز عسلی، از مینیاتور ۳۰۶۸
- شکل ۸۸۰. میزهای عسلی، از مینیاتور ۳۰۶۹
- شکل ۸۸۱. تختخواب، از مینیاتور ۳۰۷۰
- شکل ۸۸۲. گنجه، از مینیاتور ۳۰۷۰
- شکل ۸۸۳. مسندها، از مینیاتور ۳۰۷۱
- شکل ۸۸۴. تخت، از مینیاتور ۳۰۷۱
- شکل ۸۸۵. چهارپایه حمام، از مینیاتور ۳۰۷۲
- شکل ۸۸۶. تخت شاهی، از مینیاتور ۳۰۷۲
- شکل ۸۸۷. چهارپایه، از مینیاتور ۳۰۷۳

آرایه‌های استخوانی و عاجی

- شکل ۸۸۸. آرایه‌های استخوانی، حکاکی شده، از اولیا ۳۰۸۸
- شکل ۸۸۹. صندوقچه، عاج، حکاکی شده و نقشدار ۳۰۸۹
- شکل ۸۹۰. دسته چاقو، استخوان، حکاکی شده ۳۰۹۰

جواهرآلات

- شکل ۸۹۱. گوشواره، طلا: ری و ساده ۳۰۹۸
- شکل ۸۹۲. انگشتری، طلا ۳۰۹۹
- شکل ۸۹۳. گوشواره، نقره ۳۱۰۳

آرایه‌ها

- شکل ۸۹۴. نقش مهر: شوش ۳۱۲۳
- شکل ۸۹۵. کاسه، سفال منقوش: تخت جمشید ۳۱۲۵
- شکل ۸۹۶. گلواره، متعلق به پیش از تاریخ، هخامنشی، اشکانی و ساسانی ۳۱۲۶
- شکل ۸۹۷. سرسنجاق، مفرغ: لرستان ۳۱۲۷
- شکل ۸۹۸. طرح‌های شعاعی، عناصر نیلوفر آبی مانند یا اناری ۳۱۲۸
- شکل ۸۹۹. پنجه‌واره‌ها، هخامنشی و ساسانی ۳۱۲۴
- شکل ۹۰۰. نقش گل‌های نیلوفر آبی ۳۱۲۵
- شکل ۹۰۱. نقش گل‌های نیلوفر آبی، ساسانی ۳۱۲۶
- شکل ۹۰۲. قلاب‌های برگ‌وار آکانتوسی دویاره شده ۳۱۲۷
- شکل ۹۰۳. نیم‌برگ‌های شبه آکانتوسی ۳۱۲۸
- شکل ۹۰۴. برگ‌های قاشقکی نامتقارن ۳۱۲۹

۳۱۴۰	شکل ۹۰۵. برگ‌های برگرفته از نقش برگ مو
۳۱۴۱ و ۳۱۴۲	شکل ۹۰۶. آرایه‌های گیاهی تخیلی، متأثر از نقش برگ مو
۳۱۴۳	شکل ۹۰۷. درختان تخیلی
۳۱۴۴	شکل ۹۰۸. سرستون مزین به نقش درختان تخیلی: طاق بستان
۳۱۴۵	شکل ۹۰۹. صفحه‌هایی از سینی مفرغ کنده‌کاری شده
۳۱۴۶	شکل ۹۱۰. ابریق، مفرغ، ساسانی
۳۱۴۷	شکل ۹۱۱. گچبری، ساسانی، کیش
۳۱۴۸	شکل ۹۱۲. طرح‌هایی براساس نقوش گیس‌بافت
۳۱۴۹	شکل ۹۱۳. طرح‌هایی براساس نقوش زنجیربافت
۳۱۵۲	شکل ۹۱۴. تغییرات حاشیه‌های زنجیره‌ای
۳۱۵۴	شکل ۹۱۵. درختان ساختگی
۳۱۵۵	شکل ۹۱۶. نقشمایهٔ انار از طرف لاجوردی منقوش
۳۱۵۹	شکل ۹۱۷. حاشیهٔ گچبری: نایین
۳۱۶۰	شکل ۹۱۸. سرستون گچی: نایین
۳۱۶۱	شکل ۹۱۹. گچبری زیرقوس: نایین
۳۱۶۲	شکل ۹۲۰. حاشیهٔ گچبری: نایین
۳۱۶۳	شکل ۹۲۱. اسپر گچبری، نایین
۳۱۶۴	شکل ۹۲۲. گچبری، محراب: مشهد مصریان
۳۱۶۵	شکل ۹۲۳. جزئیات گچبری: مشهد مصریان
۳۱۶۶	شکل ۹۲۴. جزئیات گچبری: مشهد مصریان
۳۱۷۰	شکل ۹۲۵. نشان با طرح اسلیمی، سینی نقره
۳۱۷۲	شکل ۹۲۶. بخش‌هایی از افریز گچبری
۳۱۷۷	شکل ۹۲۷. غنچه‌های نیلوفر آبی
۳۱۷۹	شکل ۹۲۸. غنچهٔ اسلیمی، گچبری: اردستان
۳۱۸۲	شکل ۹۲۹. نقشمایه‌ها، از آثار فلزی مرصع
۳۱۸۳	شکل ۹۳۰. آرایه‌های گیاهی تخیلی، از محراب
۳۱۸۶	شکل ۹۳۱. طراحی روی سقف: اصفهان، مسجد جامع
۳۱۸۷	شکل ۹۳۲. طرحی بر روی صفحه‌ای از قرآن
۳۱۸۸	شکل ۹۳۳. طرح اسپر: مراغه
۳۱۸۹	شکل ۹۳۴. طرح اسپر: مراغه
۳۱۹۰	شکل ۹۳۵. طرحی بر روی صفحه‌ای از تفسیر طبری
۳۱۹۱	شکل ۹۳۶. طرح کف کاسهٔ برنجی مرصع و حکاکی شده
۳۱۹۲	شکل ۹۳۷. طرحی بر صفحه‌ای از قرآن
۳۱۹۳	شکل ۹۳۸. طرحی بر صفحه‌ای از قرآن
۳۱۹۴	شکل ۹۳۹. طرحی از یک مینیاتور
۳۱۹۴	شکل ۹۴۰. طرحی از یک مینیاتور
۳۱۹۴	شکل ۹۴۱. طرحی از یک مینیاتور
۳۱۹۵	شکل ۹۴۲. طرحی از یک کاشی زرین‌فام: اصفهان
۳۱۹۶	شکل ۹۴۳. نقشمایهٔ ستاره سفالینهٔ حکاکی شده: اصفهان
۳۱۹۷	شکل ۹۴۴. گچبری: ابرکوه
۳۱۹۸	شکل ۹۴۵. کاشی منقوش
۳۱۹۸	شکل ۹۴۶. نقشمایهٔ قلاب زنبق: پیر بکران
۳۱۹۸	شکل ۹۴۷. آرایهٔ منقوش: سلطانیه
۳۱۹۸	شکل ۹۴۸. لوحهٔ مرمرین حکاکی شده
۳۱۹۹	شکل ۹۴۹. آرایهٔ منقوش: تربت شیخ جام
۳۲۰۰	شکل ۹۵۰. کاشی‌ها، بدون لعاب: افراسیاب
۳۲۰۱	شکل ۹۵۱. کاشی، بدون لعاب: افراسیاب
۳۲۰۲	شکل ۹۵۲. آرایهٔ گیاهی منقوش: تربت شیخ جام

- شکل ۹۵۳. ستاره اسلیمی؛ از نقش قالی 'گلدانی' ۳۲۰۳
 شکل ۹۵۴. لچکی، آمودکاشی ۳۲۰۴
 شکل ۹۵۵. اسلیمی، از نقش قالی تبریز ۳۲۰۵
 شکل ۹۵۶. پنجه‌واره نیلوفر آبی، از نقش قالی ۳۲۰۵
 شکل ۹۵۷. کاشی بانقش نیلوفر آبی ۳۲۰۵

بیرق‌ها، پرچم‌ها و نشان‌ها

- شکل ۹۵۸. بیرق، بر فنجان داریوش ۳۲۱۴
 شکل ۹۵۹. بیرق، سلسله‌های جنوب ایران ۳۲۱۵
 شکل ۹۶۰. بیرق چندشاخه، ساسانی ۳۲۱۶
 شکل ۹۶۱. بیرق، از نقاشی مینیاتور ۳۲۲۱
 شکل ۹۶۲. بیرق، از نقاشی مینیاتور ۳۲۲۳
 شکل ۹۶۳. دو شکل از پرچم شاهی ۳۲۲۴
 شکل ۹۶۴. پرچم‌های جدید ایرانی ۳۲۲۵
 شکل ۹۶۵. پرچم سلطنتی، معاصر ۳۲۲۵

موسیقی

- شکل ۹۶۶. سنگ نگاره با نقش نوازندگان: طاق بستان ۳۲۴۱
 شکل ۹۶۷. نقاشی مینیاتور با نقش نوازندگان ۳۲۵۰

سیری در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر

آرتروپ و فلیس آگرمین

ویرایش زیر نظر

سیروس پرپام

جلد، هفتم

مشکل برتصاویر مجلد های اول و دوم

لوح های ۱-۲۵۷

تهران ۱۳۸۷

فهرست لوح‌ها

دوره پیش از هخامنشی

۱۸. نقش برجسته‌ها و پیکرک‌ها و سردیس، سنگ و

گل خام و پخته: شوش

۱۹. اسپرهای آجر لعاب‌دار، گاو‌مرد و نیزه‌داران: شوش

اشیائی از دامغان (تپه‌حصار)

۲۰. ظروف رخام

۲۱. جام و سربزکوهی، طلا؛ و ظرف لوله‌دار نقره

۲۲. اجزای گردنبند، شیشه کوچک سربی با میل آیینی،

میل آیینی، و درپوش یا بشقاب نقش برجسته مسی

۲۳. خنجر و سرعصا یا گرز مسی؛ نیزه مفرغی؛

گردنبندها و گوشواره‌های طلا

اشیائی از استرآباد (تورنگ‌تپه)

۲۴. پیکرک‌های گل پخته، آویز و گوشواره نقره،

درپوش سنگی، سرنیزه‌ها و سرتبر مسی

اشیای مفرغی، لوستان

۲۵. کاسه، سرزوبین، و لگن آبریزدار

۲۶. پیکره سوارکار، و حلقه‌های لگام

۲۷. لته چانه‌ای دهنه، و پایه

۲۸. لته‌های چانه‌ای دهنه

۲۹. لته چانه‌ای دهنه، و دهنه

۳۰. لته‌های چانه‌ای دهنه

۳۱. لته‌های چانه‌ای دهنه

۳۲. لته‌های چانه‌ای دهنه

سفال منقوش

۱. شوش I، لیوان‌ها

۲. شوش I، کاسه‌ها

۳. شوش I، کاسه‌ها

۴. شوش II، خمچه

شوش I، دیگچه و جام

۵. شوش II، خمچه

نھاوند، خمچه و فنجان

۶. نھاوند، جام پایه‌دار و ظرف

۷. نھاوند، جام‌های پایه‌دار

۸. نھاوند، خمچه‌ها

۹. دامغان (تپه‌حصار)، جام‌های پایه‌دار

۱۰. سیلک، ابرق‌ها

سفال منقوش و کنده‌کاری شده

۱۱. لرستان و شوش، کوزه‌های دهانه‌فراخ، سرگاو، و سبو

سفال خاکستری داغ‌دار

۱۲. دامغان (تپه‌حصار)، جام، قمقمه، فنجان، و تنگ

۱۳. استرآباد (تورنگ‌تپه)، سبوی لوله‌دار، سبو، جام، و بیه‌سوز

۱۴. استرآباد (تورنگ‌تپه)، تنگ‌ها، دیگچه

۱۵. سفال‌های ساده، منقوش، و کنده‌کاری: بلوچستان

۱۶. سفال‌های ساده، منقوش، و کنده‌کاری، رخام، مفرغ،

شیشه، و سنگ چخماق: بلوچستان و مکران

۱۷. کنده‌کاری روی قیر طبیعی؛ و مهر: شوش

اشیائی از لرستان

۵۷. طوق، بازوبند، و خلخال مفرغی؛ لوحه گل پخته
 ۵۸. دسته‌های خنجر (۹) مفرغی؛ بازوبند طلا؛ حلقه لگام، و حلقه مفرغی
 ۵۹. اشیائی از مفرغ، سنگ، گل پخته، و دسته آینه

اشیای مفرغی لرستان

۶۰. سنجاق‌ها
 ۶۱. ظرف‌ها
 ۶۲. ظروف لوله‌دار
 ۶۳. ظرف لوله‌دار
 ۶۴. ظروف لوله‌دار
 ۶۵. جام
 ۶۶. جام پایه‌دار
 ۶۷. پیکره شیر و جام پایه‌دار
 ۶۸. کاسه و لیوان دهانه فراخ
 ۶۹. ساغرها و جام
 ۷۰. ساغرها
 ۷۱. ساغرها
 ۷۲. ساغرها
 ۷۳. پیکرک‌های آیینی
 ۷۴. پیکرک‌های گل پخته
 ۷۵. مهرها: شوش و نهاوند (تپه‌گیان)

۳۳. لته‌های چانه‌ای دهنه
 ۳۴. لته چانه‌ای دهنه، و دهنه
 ۳۵. دهنه‌ها
 ۳۶. لته‌های چانه‌ای دهنه
 ۳۷. لته‌های چانه‌ای دهنه
 ۳۸. لته‌های چانه‌ای دهنه
 ۳۹. دهنه‌ها و حلقه‌های لگام

۴۰. سرعلم‌ها
 ۴۱. سرعلم‌ها و آرایه زین و یراق
 ۴۲. سرعلم
 ۴۳. سرگرزها
 ۴۴. طلسم‌ها
 ۴۵. طلسم‌ها
 ۴۶. طلسم‌ها
 ۴۷. بخشی از درفش، سرسنجاق‌ها، سرعلم، و درفش
 ۴۸. سرتبرها
 ۴۹. سرتبرها
 ۵۰. سرتبرها و سرتبرزین‌ها
 ۵۱. سرتبر و سرتیشه‌ها
 ۵۲. سرتبرها و سرتبرزین‌ها
 ۵۳. دسته‌های سنگ سنباده
 ۵۴. خنجرها، دسته خنجر، و سرنیزه
 ۵۵. خنجرها
 ۵۶. نوار کمربند، تویی‌های در، دستبند، و لوحه

دوره هخامنشی

۸۱. پاسارگاد، صفه؛ تخت جمشید، پلکان اصلی صفه
تخت جمشید، کاخ‌های شاهی
 ۸۲. دروازه ملل و صفه
 ۸۳. ورودی شرقی دروازه ملل
 ۸۴. نقش برجسته داریوش بر تخت

۷۶. سر شاهین از خمیر شیشه
 ۷۷. اسپرهای آجر لعاب‌دار: شوش
 ۷۸. پاسارگاد، نقش برجسته کاخ کوروش
 ۷۹. نقش رستم و پاسارگاد، برج‌ها
 ۸۰. پاسارگاد، آرامگاه کوروش؛ نقش رستم، آرامگاه داریوش

۸۵. پلکان آپادانا
 ۸۶. کاخ داریوش، ورودی؛ و نقش برجسته‌ای از کاخ خشایارشا
 ۸۷. ستون‌های تالار خشایارشا
 ۸۸. نقش برجسته کاخ داریوش
 ۸۹. پلکان کاخ خشایارشا؛ و نقش برجسته‌ای از تالار صدستون
 ۹۰. نقش برجسته‌ای از پلکان آپادانا
 ۹۱. نقش برجسته‌ای از پلکان آپادانا
 ۹۲. نقش برجسته‌های پلکان آپادانا
 ۹۳. نقش برجسته‌های پلکان آپادانا
 ۹۴. نقش برجسته‌های پلکان آپادانا
 ۹۵. نقش برجسته از کاخ داریوش
 ۹۶. نقش برجسته‌های سنگی
 ۹۷. نقش برجسته سنگی
 ۹۸. نقش برجسته سنگی
 ۹۹. نقش برجسته‌های سنگی
شوش، کاخ شاهی
 ۱۰۰. قطعاتی از نقش برجسته‌های سنگی
 ۱۰۱. سرستون
 ۱۰۲. پایه ستون
 ۱۰۳. نقش برجسته‌های مفرغی و سنگی
 ۱۰۴. نقش برجسته‌های سنگی
فلزکاری
 ۱۰۵. سر مرد از مفرغ
 ۱۰۶. سر مرد از مفرغ
 ۱۰۷. سر مرد، پایه علم (?)، و شیر مفرغی؛ پیکره مرد، دسته آینه
 ۱۰۸. پیکرک‌هایی از مردان، نقره و طلا؛ سر مرد، سنگ آهکی؛ سر گاو مفرغی
 ۱۰۹. انتهای تکوک، سر گوزن الکتروم
 ۱۱۰. انتهای تکوک، سر اسب الکتروم
 ۱۱۱. پیکره‌های بز کوهی، نقره و مفرغ
 ۱۱۲. دسته ظرف، بزهای کوهی بال‌دار مفرغی
 ۱۱۳. بازوبند طلا؛ انتهای تکوک نقره
 ۱۱۴. تکوک نقره
 ۱۱۵. برجسته‌کاری‌ها، کاسه، ماهی و شیر، طلا
 ۱۱۶. دگمه (?)، لوحه‌ها، برجسته‌کاری‌ها، آهو، و لوحه مدور طلا؛ بشقاب نقره
 ۱۱۷. گلدان نقره مطلا؛ بخش قدیمی (?)، کاسه، و پارچ طلا
 ۱۱۸. لوحه‌های طلا
 ۱۱۹. پیاله‌های نقره
 ۱۲۰. پیاله‌های نقره
 ۱۲۱. طوق، دستبند، و بازوبندهای طلا
 ۱۲۲. دستبندهای طلا و نقره؛ انتهای یک بازوبند طلا
مهرها و سکه‌ها
 ۱۲۳. مهرها
 ۱۲۴. مهرها
 ۱۲۵. سکه‌های طلا و نقره (ضرب شاهنشاهی ایران)
 ۱۲۶. سکه‌های شمال شرقی ایران و پارسه
 ۱۲۷. سکه‌های الیمایی

دوره پارتنی / اشکانی

۱۲۹. ستون‌های نزدیک خورره؛ ویرانه‌های کوه خواجه؛ کنگاور، بازمانده‌های ستون‌های دیوار
 ۱۳۰. الحضر، کاخ اصلی، نمای عمومی
معماری
 ۱۲۸. آشور، کاخ، بازسازی ایوان غربی؛ و جزئیات تزیینات گچبری

۱۳۹. گوشواره‌ها، دستبندها، گردنبند، انگشترها، سگک

زینتی (قلاب جامه)، و یک قطعه مدور، طلا و نقره

سکه‌ها

۱۴۰. سکه‌های نقره

۱۴۱. سکه‌های نقره و مفرغ

۱۴۲. سکه‌های نقره

۱۴۳. سکه‌های نقره

۱۴۴. سکه‌های نقره و مفرغ

گل پخته‌ها

۱۴۵. قطعاتی از استودان‌ها با نقش برجسته؛ پیه‌سوز؛

سر مرد و زن‌ها؛ نیم تنه مرد

۱۳۱. الحضر، کاخ اصلی، بخشی از ایوان جنوبی

۱۳۲. الحضر، کاخ اصلی، ورودی و قوس مطبق

۱۳۳. الحضر، پیکره‌ای از یک قوس؛ نمروود داغ،

نقش برجسته سنگی آنتیوخوس اول کمازن.

۱۳۴. نقش برجسته‌های گل پخته؛ سر مفرغی یک مرد

با پیکرک‌های زنانه مفرغی، عاج، و سرب

فلزکاری

۱۳۵. دیس نقره

۱۳۶. تشت کم عمق نقره

۱۳۷. کاسه‌های نقره و طلا

۱۳۸. سگک، گوشواره‌ها، لوحه، و دستبندهای نقره و

طلا

دوره ساسانی

۱۵۶. بیشاپور، تاج‌گیری بهرام اول؛ پیروزی بهرام دوم

۱۵۷. بیشاپور، بهرام دوم؛ نقش رستم، تاج‌گیری نرسی

۱۵۸. بیشاپور، پیروزی شاپور اول

۱۵۹. نقش رستم، نبرد بهرام دوم و هرمز دوم؛ طاق

بستان، مغاره‌ها

۱۶۰. طاق بستان، تاج‌گیری اردشیر دوم و خسرو دوم

۱۶۱. طاق بستان، خسرو دوم؛ بیشاپور، تندیس شاپور

اول و بازسازی

جزئیات نقش برجسته‌های صخره‌ای

۱۶۲. سر بهرام دوم، وزیر اعظم نرسی، و اردشیر اول؛

دشمن زیر پای اردشیر دوم

۱۶۳. شکار گراز و گوزن خسرو دوم

۱۶۴. نقش فرشته در لچکی؛ فیل‌ها

۱۶۵. فیل‌ها و گرازها در شکار گراز

۱۶۶. پوشاک شاهی در شکار گراز

۱۶۷. طاق بستان، بخشی از درخت

معماری

۱۴۶. فیروزآباد، کاخ اردشیر، گوشوار و بخش داخلی

گنبد

۱۴۷. فیروزآباد، نمای عمومی، جبهه شمالی حیاط، و

بازسازی

۱۴۸. کاخ سروستان، نمای عمومی، طاقچه تالار، و

گوشوار

۱۴۹. تیسفون، طاق کسری، نما

۱۵۰. طاق کسری، نمای ایوان از پهلو

۱۵۱. طاق کسری، درون طاق ایوان

۱۵۲. طاق کسری، جبهه جنوبی نما

۱۵۳. سرستون طاق بستان؛ ویرانه‌های طاق گرا

نقش برجسته‌های صخره‌ای

۱۵۴. نقش رستم، تاج‌گیری اردشیر اول؛ نقش رجب،

شاپور اول

۱۵۵. نقش رستم و بیشاپور، پیروزی شاپور اول

۱۹۲. تنگ‌ها
 ۱۹۳. تنگ و قمقمه سفری
 ۱۹۴. تنگ‌ها
 ۱۹۵. درپوش و استودان
 ۱۹۶. کوزه

پارچه‌ها

۱۹۷. بافته ابریشمی
 ۱۹۸. بافته‌های ابریشمی
 ۱۹۹. بافته‌های ابریشمی
 ۲۰۰. بافته ابریشمی
 ۲۰۱. بافته‌های ابریشمی
 ۲۰۲. بافته‌های ابریشمی

فلزکاری

۲۰۳. ظرف طلا، مشهور به جام خسرو اول
 ۲۰۴. بشقاب نقره با نقش یک گربه‌سان
 ۲۰۵. بشقاب نقره با نقش شاپور سوم در حال کشتن شیر
 ۲۰۶. بشقاب نقره با نقش شاپور دوم در حال شکار گوزن
 ۲۰۷. بشقاب‌های نقره با بز کوهی، و گردونه ماه
 ۲۰۸. بشقاب‌های نقره با نقش بهرام گور و شاه در حال شکار
 ۲۰۹. بشقاب نقره با نقش شاپور دوم در حال شکار قوچ‌های کوهی
 ۲۱۰. بشقاب نقره با نقش شاپور دوم در حال شکار شیر
 ۲۱۱. بشقاب نقره با نقش شاپور دوم در حال شکار گرازها
 ۲۱۲. بشقاب نقره با نقش بهرام اول در حال شکار گرازها

۱۶۸. طاق بستان، سرستون، شکار گوزن، و درخت

تندیس‌های کوچک

۱۶۹. سر مرد سفالی و فیل سنگی؛ خرگوش مفرغی
 ۱۷۰. سوارکار از گل پخته؛ گروه‌گرفت و گیرجانوران از رخام

گچبری

۱۷۱. بخش‌هایی از حاشیه‌های مطبق و افریزها
 ۱۷۲. بخش‌هایی از پوشش نما
 ۱۷۳. گل مدور، و بخشی از پوشش نما
 ۱۷۴. لوحه‌ها و گل گرد
 ۱۷۵. قطعاتی از نقش اسب
 ۱۷۶. بخش‌هایی از پوشش نما؛ اسپر
 ۱۷۷. اسپرهای از پوشش نما
 ۱۷۸. سرهای زنانه و قباد اول؛ اسپر؛ بخشی از پوشش نما

سفال، اشکانی و ساسانی

۱۷۹. تنگ (؟)
 ۱۸۰. تابوت‌ها و تابوت‌های نعلینی
 ۱۸۱. سبوه‌های آمفورا شکل
 ۱۸۲. سبوه‌های آمفورا شکل
 ۱۸۳. سبوها
 ۱۸۴. ظرف شیرینی‌خوری از خمیر شیشه؛ اسکوس و تکوک
 ۱۸۵. تکوک‌ها
 ۱۸۶. سبوها
 ۱۸۷. کاسه‌ها
 ۱۸۸. تنگ و تشت
 ۱۸۹. خمچه‌های ذخیره
 ۱۹۰. خمچه‌های ذخیره
 ۱۹۱. تنگ‌ها و کوزه

۲۱۳. بشقاب نقره با نقش خسرو اول در حال شکار قوچ‌ها
۲۱۴. بشقاب نقره با نقش خسرو دوم در حال شکار
۲۱۵. درپوش و بشقاب نقره با نقش طوماری گلدار
۲۱۶. بشقاب و گلدان‌های نقره با نقش پرندگان؛ پرندۀ شکاری، آهوی شکارشده؛ و فلامینگوها و نیلوفرهای آبی
۲۱۷. بشقاب نقره با نقش کمانداری سوار بر اسب و در حال تیراندازی به شیر
۲۱۸. بشقاب نقره با نقش بهرام گور در حال شکار شیرها
۲۱۹. بخش مرکزی بشقاب نقره با نقش سیمرغ؛ و بشقاب نقره با نقش بز کوهی
۲۲۰. بشقاب نقره با نقش شیری در حال یورش به آهو
۲۲۱. بشقاب‌های دالبردار نقره با نقش پایبازان، گوزن، و زنانی که هدیه می‌آورند
۲۲۲. جام نقره با نقش بزهای کوهی آرمیده
۲۲۳. ابریق‌های نقره و مفرغی با نقش شتربال‌دار و قرقاول
۲۲۴. ابریق مفرغی با نقش نوازندگان و جانوران خیالی
۲۲۵. بشقاب‌های نقره با نقش نوازندۀ نی و عقاب
۲۲۶. ابریق نقره با نقش سیمرغ
۲۲۷. بشقاب نقره با نقش سیمرغ
۲۲۸. بشقاب نقره با نقش جانور خیالی
۲۲۹. بشقاب‌های نقره با نقش‌های بهرام گور در حال شکار، با آزاده؛ و بهرام گور در حال شکار
۲۳۰. بشقاب‌های نقره با نقش بهرام گور و سپینود، و با نقش شاهزاده و رامشگران
۲۳۱. بشقاب‌های نقره با نقش بهرام گور در حال شکار شیرها
۲۳۲. بشقاب‌های نقره با نقش قوچ‌های روبه‌رو، و ماده‌شیری در حال شیر دادن به توله‌ها، و غازها
۲۳۳. بشقاب‌های نقره با نقش‌های زنانی که هدیه می‌برند، و محاصره یک دژ
۲۳۴. ابریق و ظرف دالبردار طلا
۲۳۵. سینی مفرغی با نقشمایه‌های گیاهی
۲۳۶. سینی مفرغی با نقشمایه‌های پیکره‌ای و گیاهی
۲۳۷. سینی مفرغی با نقش ساختمان و درختان
۲۳۸. سینی نقره با نقش سیمرغ‌ها
۲۳۹. بشقاب نقره با نقش خسرو اول بر تخت؛ و آذین بشقابی با نقش تاج‌گیری
۲۴۰. بخوردان مفرغی با پیکرۀ یک شهسوار؛ و پایه تخت شیردال
۲۴۱. بخوردان مفرغی با پیکرۀ اردک
۲۴۲. بخوردان مفرغی با پیکرۀ غاز
۲۴۳. ابریق‌های مفرغی
۲۴۴. ابریق‌های مفرغی
۲۴۵. ابریق مفرغی
۲۴۶. جزئیات ابریق مفرغی
۲۴۷. ابریق طلا
۲۴۸. زیورهای زرین مینایی: نشان‌ها، جواهرات، آویزها، گوشواره‌ها، جزئیات تنگ، و صلیب
۲۴۹. زیورهای زرین مرصع
۲۵۰. جام‌های مشبک زرین
- سکه‌ها و مهرها**
۲۵۱. سکه‌های نقره
۲۵۲. سکه‌های نقره و طلا
۲۵۳. سکه‌های نقره
۲۵۴. سکه‌های نقره و طلا
۲۵۵. مهرها
۲۵۶. مهرها
- عاج**
۲۵۷. صندوق

سیری در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر
آرتیوپ و فیلیس اکرمین

ویرایش زیر نظر
سیروس پام

جلد پنجم

مشتق برتصاویر خیال و تالیف لعل‌عابد

لوح‌های ۵۵۵-۸۱۱

تهران ۱۳۸۷

فهرست لوح‌ها

سفال و سفالینه لعابداری

سفالینه لعابداری نقاشی شده زرین فام آغازین

۵۷۵. بشقاب‌ها

۵۷۶. کاسه‌ها و پارچ

۵۷۷. کاسه

۵۷۸. کاسه‌ها

۵۷۹. کاسه‌ها

۵۸۰. کاسه‌ها

سفالینه سفید لعابداری نقاشی شده با منگنز

۵۸۱. کاسه‌ها

۵۸۲. کاسه و بشقاب

سفالینه لعابداری نقش کننده مخطط (گرافیتو)

۵۸۳. کاسه‌ها

۵۸۴. کاسه‌ها

۵۸۵. کاسه‌ها

۵۸۶. مرباخوری و کاسه

۵۸۷. کاسه

۵۸۸. بشقاب و کاسه‌ها

سفالینه لعابداری سفید به تقلید از تانگ

۵۸۹. کاسه و بشقاب‌ها

سفالینه لعابداری کننده کاری شده

۵۹۰. کاسه‌ها

۵۹۱. آبخوری‌ها و کاسه

۵۹۲. آبخوری‌ها و پارچ‌ها

۵۹۳. پارچ‌ها و کاسه

۵۹۴. آبخوری‌ها، پارچ‌ها، و جام

۵۹۵. پارچ‌های نقش‌کننده (شالوه) و کاسه

نقاشی شده با رنگ سیاه

۵۹۶. پارچ‌های نقش‌کننده (شالوه)

سفال‌کننده کاری شده

۵۵۵. خمره

۵۵۶. جزئیات خمره ۵۵۵

سفالینه لعابداری نقاشی شده روی پوشش گلی، ماوراءالنهر

۵۵۷. خمچه و کاسه

۵۵۸. کاسه

۵۵۹. بشقاب و کاسه

۵۶۰. بشقاب‌ها

۵۶۱. کاسه (و کاسه سفالینه سفید نقاشی شده با منگنز)

۵۶۲. کاسه‌ها

۵۶۳. کاسه‌ها

۵۶۴. کاسه‌ها (و کاسه سفالینه سفید نقاشی شده چندرنگ)

۵۶۵. خمچه

۵۶۶. کاسه‌ها

سفالینه یافته شده در شوش

۵۶۷. بشقاب، کاسه و لوحه

لعاب پاشیده نوع تانگ

۵۶۸. کاسه و بشقاب

۵۶۹. کاسه‌ها

۵۷۰. کاسه

سفالینه سفید لعابداری نقاشی شده با کبالت و

رنگ سبز

۵۷۱. کاسه

۵۷۲. بشقاب‌ها و کاسه‌ها

سفالینه سفید لعابداری نقاشی شده با کبالت

۵۷۳. کاسه‌ها

۵۷۴. کاسه‌ها و بشقاب

۵۹۷. بشقاب کنده کاری شده
 ۵۹۸. کاسه کنده کاری شده سوراخ سوراخ؛ کاسه کنده کاری شده
- سفالینه کنده کاری شده با لعاب آبی یا چند رنگ**
 ۵۹۹. پارچ و کاسه
 ۶۰۰. کاسه‌ها
 ۶۰۱. بشقاب
 ۶۰۲. بشقاب
 ۶۰۳. بشقاب
 ۶۰۴. بشقاب‌ها
 ۶۰۵. بشقاب
 ۶۰۶. بشقاب
- ظروف چند رنگ، مشهور به سفالینه لعابی آبی کند**
 ۶۰۷. کاسه
 ۶۰۸. کاسه
 ۶۰۹. کاسه‌ها
 ۶۱۰. کاسه‌ها
 ۶۱۱. کاسه‌ها
- سفالینه لعابی نقش کنده (شالوه)**
 ۶۱۲. کاسه
 ۶۱۳. لوحه
 ۶۱۴. کاسه‌ها
 ۶۱۵. کاسه‌ها
 ۶۱۶. کاسه‌ها
 ۶۱۷. کاسه‌ها
 ۶۱۸. کاسه‌ها
 ۶۱۹. کاسه‌ها
 ۶۲۰. پارچ و تنگ
 ۶۲۱. کاسه نقاشی شده چند رنگ
 ۶۲۲. بشقاب، تزیین با نقش کنده‌های منخطط
- سفالینه نقاشی شده و منقور**
 ۶۲۳. کاسه
 ۶۲۴. کاسه
۶۲۵. تشت و دارودان
 ۶۲۶. کاسه‌ها
 ۶۲۷. کاسه‌ها
 ۶۲۸. کاسه‌ها
 ۶۲۹. کاسه‌ها
 ۶۳۰. کاسه‌ها
- سفالینه نقاشی شده زرین فام، ری یا ساوه**
 ۶۳۱. کاسه‌ها
 ۶۳۲. بشقاب
 ۶۳۳. کاسه‌ها
 ۶۳۴. بشقاب و بشقاب گود
 ۶۳۵. کاسه‌ها و تنگ
 ۶۳۶. پارچ و خمچه درپوش دار
 ۶۳۷. ابریق‌ها
 ۶۳۸. کاسه
 ۶۳۹. کاسه‌ها
 ۶۴۰. بشقاب و خمچه
 ۶۴۱. بشقاب و کاسه
 ۶۴۲. بشقاب
 ۶۴۳. بشقاب‌ها
 ۶۴۴. تنگ، خمچه و ظرف شیرینی خوری
 ۶۴۵. تنگ
 ۶۴۶. تنگ و کاسه
 ۶۴۷. شتر و قوش
 ۶۴۸. بشقاب
 ۶۴۹. تنگ دسته‌دار
 ۶۵۰. کاسه‌ها
- سفالینه طلاکاری و نقاشی شده روی لعاب، کاشان**
 ۶۵۱. کاسه
 ۶۵۲. کاسه
 ۶۵۳. کاسه
 ۶۵۴. کاسه
 ۶۵۵. کاسه

سفالینه نقاشی شده روی لعاب، ساوه
 ۶۸۶. کاسه
 ۶۸۷. کاسه
 ۶۸۸. کاسه
 ۶۸۹. کاسه
 ۶۹۰. تنگ
 ۶۹۱. کاسه
 ۶۹۲. کاسه‌ها
 ۶۹۳. کاسه نقاشی شده با رنگ سیاه، لعاب
 آبی، کاشان

سفالینه نقاشی روی لعاب، ساوه
 ۶۹۴. کاسه‌ها
 ۶۹۵. کاسه و فنجان
 ۶۹۶. کاسه‌ها
 ۶۹۷. کاسه‌ها
 ۶۹۸. کاسه‌ها
 ۶۹۹. کاسه

سفالینه نقاشی شده زرین فام، کاشان
 ۷۰۰. خمره
 ۷۰۱. خمره
 ۷۰۲. عسلی، جزئیات محراب، و کاشی‌ها
 ۷۰۳. بشقاب‌ها
 ۷۰۴. محراب
 ۷۰۵. کاسه
 ۷۰۶. کاشی
 ۷۰۷. کاسه‌ها
 ۷۰۸. بشقاب
 ۷۰۹. بشقاب
 ۷۱۰. بشقاب
 ۷۱۱. بشقاب
 ۷۱۲. نصف بشقاب
 ۷۱۳. بشقاب توگود
 ۷۱۴. بشقاب توگود و بشقاب
 ۷۱۵. بشقاب نقاشی شده زرین فام،
 سلطان‌آباد [اراک]

سفالینه نقاشی شده روی لعاب، ری
 ۶۵۶. کاسه‌ها
 ۶۵۷. فنجان و کاسه
 ۶۵۸. کاسه
 ۶۵۹. کاسه‌ها
 ۶۶۰. کاسه و آبخوری
 ۶۶۱. کاسه و تنگ
 ۶۶۲. کاسه‌ها
 ۶۶۳. کاسه‌ها
 ۶۶۴. کاسه
 ۶۶۵. فنجان
 ۶۶۶. فنجان‌ها
 ۶۶۷. کاسه
 ۶۶۸. کاسه

سفالینه نقاشی شده روی لعاب، ری، ساوه یا کاشان
 ۶۶۹. کاسه
 ۶۷۰. کاسه و فنجان
 ۶۷۱. کاسه
 ۶۷۲. کاسه
 ۶۷۳. کاسه‌ها
 ۶۷۴. بشقاب‌ها
 ۶۷۵* کاسه
 ۶۷۶. تنگ

سفالینه نقش برجسته طلاکاری و نقاشی شده روی
 لعاب، کاشان، ساوه، یا استرآباد
 ۶۷۷. کاسه
 ۶۷۸. پارچ و قدح
 ۶۷۹. کاشی
 ۶۸۰. کاشی و کاسه
 ۶۸۱. کاسه‌ها
 ۶۸۲. کاسه‌ها
 ۶۸۳. ابریق و پارچ درپوش دار
 ۶۸۴. صراحی و تنگ
 ۶۸۵. تنگ سفالی لعابدار و نقاشی شده

سفالینه نقاشی شده زرین فام، کاشان

۷۱۶. ابریق و قمقمه

۷۱۷. آوند و پارچ

۷۱۸. کاسه و تنگ‌ها

۷۱۹. کاسه‌ها

۷۲۰. کاسه‌ها

۷۲۱. مجموعه کاشی‌های دیواری

۷۲۲. کاشی‌ها

۷۲۳. کاشی‌ها

۷۲۴. کاشی‌ها

۷۲۵. کاشی‌ها

۷۲۶. کاشی‌ها

۷۲۷* کاشی‌ها [لوح‌های الف و ب]

سفالینه نقاشی شده با رنگ سیاه، لعاب آبی، کاشان

۷۲۸. کاسه

۷۲۹. کاسه‌ها

۷۳۰. کاسه‌ها

۷۳۱. ابریق

۷۳۲. کاسه‌ها

۷۳۳. کاسه‌ها

۷۳۴. کاسه‌ها

۷۳۵. کاسه‌ها

۷۳۶. کاسه‌ها

۷۳۷. کاسه‌ها

۷۳۸. پارچ

سفالینه نقاشی شده با سیاه، لعاب آبی، کاشان یا ساوه

۷۳۹. اسب سوار

۷۴۰. پیکره نشسته

۷۴۱. خمچه

سفالینه نقش‌کننده (شالوه) سیاه، لعاب آبی، ری یا ساوه

۷۴۲. ابریق و «ماکت» خانه

۷۴۳. کاسه‌ها

۷۴۴. کاسه‌ها

۷۴۵. کاسه‌ها

۷۴۶. کاسه‌ها

۷۴۷. خمچه درپوش دار و دخل

۷۴۸. پارچ و کاسه

سفالینه لعابی با سایه نمای سیاه

۷۴۹. کاسه‌ها

۷۵۰. کاسه‌ها

سفالینه نقاشی شده روی لعاب آبی، کاشان

۷۵۱. دارودان و تنگ

۷۵۲. کاشی و کاسه

گل سفالگری

۷۵۳. خمره

۷۵۴. بطری

سفالینه لعابی آبی، ساوه، کاشان،

سلطان آباد [آراک] یا ری

۷۵۵. خمره

۷۵۶. پنجره

۷۵۷. شمعدان و میوه خوری

۷۵۸. عسلی و نیمی از قاب نیم دایره

تزیینی

۷۵۹. خمره

۷۶۰. خمره

۷۶۱. خمره

۷۶۲. خمره

۷۶۳. خمره

۷۶۴. خمره

۷۶۵. شاهین

۷۶۶. شیر

۷۶۷. لوح ۷۶۶ از پشت

۷۶۸. تنگ و کاسه

۷۶۹. بشقاب (لعاب زیتونی) و کاسه

۷۷۰. خمچه

۷۷۱. خمچه و ابریق

سفالینه نقاشی شده زیر لعاب

۷۹۹. بشقاب‌ها

۸۰۰. بشقاب‌ها

۸۰۱. بشقاب و تنگ

زیتونی رنگ، نقاشی شده بر پوشش گلی سفید

۸۰۲. بشقاب

۸۰۳. بشقاب‌ها

۸۰۴. بشقاب‌ها

۸۰۵. بشقاب با لعاب آبی

۸۰۶. بشقاب و گلابپاش با لعاب آبی

۸۰۷. قمقمه و تنگ نقش برجسته تکرنگ

۸۰۸. تنگ‌های نقش برجسته با لعاب سبز

۸۰۹. تنگ لعاب تکرنگ

۸۱۰. بشقاب نقاشی شده با آبی و سیاه

زیرلعاب

۸۱۱. کاسه‌های سفید بدل چینی

سفالینه نقاشی شده زرین فام، سلطان آباد

۷۷۲. تنگ و کاسه

۷۷۳. کاسه‌ها

۷۷۴. کاسه‌ها

۷۷۵. کاسه‌ها

سفالینه نقاشی شده زیر لعاب، سلطان آباد

۷۷۶. کاسه

۷۷۷. کاسه و دارودان

۷۷۸. کاسه‌ها

۷۷۹. کاسه‌ها

۷۸۰. کاسه‌ها

۷۸۱. کاسه‌ها

سفالینه نقاشی شده با رنگ آبی زیر لعاب

۷۸۲. ابریق و تنگ

۷۸۳. اردک و قمقمه (چینی)

۷۸۴. کاسه‌ها

۷۸۵. قوری و کاسه

سفالینه نقاشی شده با سیاه، لعاب سبز، یا
نقاشی شده چندرنگ زیر لعاب، مشهور به قباچه

۷۸۶. کاسه‌ها

۷۸۷. کاسه‌ها

۷۸۸. کاسه

۷۸۹. بشقاب

۷۹۰. بشقاب‌ها

۷۹۱. کاشی‌ها و بشقاب

۷۹۲. بشقاب‌ها

۷۹۳. بشقاب‌ها

۷۹۴. بشقاب‌ها

سفالینه نقاشی شده زرین فام، کاشان و اصفهان

۷۹۵. تنگ

۷۹۶. تنگ‌ها

۷۹۷. تنگ‌ها

۷۹۸. قوری و کاسه‌ها

سیری در هنر ایران

از دوران پیش از تاریخ تا امروز

زیر نظر

آرتروپ و فیلیس اکرمین

ویرایش زیر نظر

سیروس پرهام

جلد یازدهم

شامل برتصاویر پارچه با

لوح های ۹۸۱-۱۱۰۶

تهران ۱۳۸۷

فهرست لوح‌ها

پارچه‌ها

۱۰۰۸. ساتن
۱۰۰۹. ساتن
۱۰۱۰. ساتن
۱۰۱۱. ساتن
۱۰۱۲. حریر دمشقی
۱۰۱۳. ساتن‌ها
۱۰۱۴. ساتن‌ها
۱۰۱۵. ساتن‌ها
۱۰۱۶. حریر دمشقی
۱۰۱۷. حاشیه تزئینی لباس با گلدوزی
ابریشم
* ۱۰۱۸. مخمل
۱۰۱۹. مخمل
۱۰۲۰. مخمل
* ۱۰۲۱. مخمل
۱۰۲۲. مخمل‌ها
۱۰۲۳. مخمل
۱۰۲۴. مخمل
۱۰۲۵. مخمل
۱۰۲۶. ساتن
۱۰۲۷. ساتن
۱۰۲۸. ساتن
۱۰۲۹. ساتن
۱۰۳۰. ساتن
۱۰۳۱. ساتن
۱۰۳۲. ابریشم با بافت مرکب، و ساتن
۱۰۳۳. ابریشم‌ها، بافت دو رو
۱۰۳۴. قبا، ابریشم با بافت دورو
۱۰۳۵. ابریشم با بافت دورو
۱۰۳۶. ابریشم با بافت چندلا
۱۰۳۷. ابریشم با بافت چندلا
۱۰۳۸. مخمل‌ها

سده‌های میانه اسلامی

۹۸۱. ابریشم اریب بافت
۹۸۲. فرشینه ابریشمی
۹۸۳. ابریشم‌های اریب بافت
۹۸۴. ابریشم‌های اریب بافت و ساتن
۹۸۵. ابریشم‌های اریب بافت
۹۸۶. ابریشم‌های اریب بافت
۹۸۷. ابریشم اریب بافت
۹۸۸. ابریشم با بافت مرکب
۹۸۹. ابریشم با بافت مرکب و ابریشم اریب بافت
۹۹۰. ابریشم با بافت دو رو
۹۹۱. پوشش قبر، ساتن
۹۹۲. ابریشم اریب بافت و ساتن
۹۹۳. ابریشم با بافت دو رو و ساتن
۹۹۴. ابریشم با بافت مرکب
۹۹۵. ابریشم‌ها، نقاشی با رنگ. با بافت مرکب

ایلخانی

۹۹۶. ساتن
۹۹۷. ابریشم اریب بافت
۹۹۸. ساتن‌ها
۹۹۹. ساتن‌ها
* ۱۰۰۰. ساتن
۱۰۰۱. ساتن‌ها
۱۰۰۲. ابریشم با بافت مرکب و ساتن
۱۰۰۳. ساتن
۱۰۰۴. ساتن‌ها
۱۰۰۵. ساتن‌ها

صفوی

۱۰۰۶. مخمل
۱۰۰۷. ابریشم اریب بافت، و ساتن

۱۰۳۹. ابریشم با بافت چندلا، و ساتن
 ۱۰۴۰. ابریشم با بافت چندلا، و ساتن
 ۱۰۴۱. ساتن
 ۱۰۴۲. ابریشم با بافت دو رو
 ۱۰۴۳. مخمل
 ۱۰۴۴. ساتن‌ها
 ۱۰۴۵. ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۴۶. تافته
 ۱۰۴۷. ساتن
 ۱۰۴۸. تافته و ساتن
 ۱۰۴۹. ابریشم با بافت مرکب، و ساتن
 ۱۰۵۰. ساتن‌ها
 ۱۰۵۱. ساتن‌ها
 ۱۰۵۲. ابریشم اریب‌بافت
 ۱۰۵۳. ابریشم اریب‌بافت
 ۱۰۵۴. تافته نقاشی شده، و ابریشم اریب‌بافت
 ۱۰۵۵. ابریشم‌ها
 ۱۰۵۶. ابریشم‌های اریب‌بافت، و طرحی برای طراحی پارچه
 ۱۰۵۷. مخمل
 ۱۰۵۸. ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۵۹. مخمل
 ۱۰۶۰. مخمل
 ۱۰۶۱. مخمل‌ها
 ۱۰۶۲. مخمل
 ۱۰۶۳. مخمل‌ها
 ۱۰۶۴. مخمل‌ها
 ۱۰۶۵. ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۶۶. ساتن
 ۱۰۶۷. ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۶۸. مخمل
 ۱۰۶۹. ابریشم‌ها
 ۱۰۷۰. ابریشم‌ها
 ۱۰۷۱. ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۷۲. ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۷۳. ابریشم‌ها، و ابریشم اریب‌بافت
 ۱۰۷۴. شال‌های تزئینی، ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۷۵. ابریشم با بافت چندلا
 ۱۰۷۶. ابریشم با بافت دورو
 ۱۰۷۷. ابریشم اریب‌بافت (?)، و بافت دورو
 ۱۰۷۸. تکه‌هایی از بقچه‌های ابریشمی
 ۱۰۷۹. ساتن‌ها
 ۱۰۸۰. مخمل
 ۱۰۸۱. مخمل
 ۱۰۸۲. مخمل
 ۱۰۸۳. تکه‌ای از پوشش قبر، ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۸۴. ابریشم با بافت مرکب
 ۱۰۸۵. تافته‌ها، و ابریشم اریب‌بافت
 ۱۰۸۶. پیراهن، تافته
 ۱۰۸۷. تافته
 ۱۰۸۸. ساتن؛ بالاپوش، ابریشم اریب‌بافت
 ۱۰۸۹. حاشیه‌های تزئینی با نوار ابریشمی لوحه‌بافی
فرشینه‌ها
 ۱۰۹۰. فرشینه اریب‌بافت، ابریشم
 ۱۰۹۱. فرشینه
 ۱۰۹۲. فرشینه، ابریشم
 ۱۰۹۳. فرشینه اریب‌بافت، پشم
پارچه‌های چاپی و نقاشی شده
 ۱۰۹۴. پارچه‌های نخ‌چاپی و نقاشی شده
 ۱۰۹۵. ابریشم‌های اریب‌بافت چاپی و نقاشی شده
 ۱۰۹۶. نقاشی با موم روی پارچه‌های نخ‌چاپی
سوزن دوزی‌ها
 ۱۰۹۷. سوزن‌دوزی، با ابریشم بر پارچه نخ‌چاپی
 ۱۰۹۸. سوزن‌دوزی، با ابریشم بر پارچه نخ‌چاپی
 ۱۰۹۹. سوزن‌دوزی، با ابریشم بر پارچه نخ‌چاپی

فهرست لوح‌ها نه

۱۱۰۳. تکه‌دوزی فلانل، دوخته‌دوزی
۱۱۰۴. پوشش‌های نخ‌ی، دوخته‌دوزی
۱۱۰۵. جزئیات بافت ابریشم‌ها
۱۱۰۶. جزئیات بافت ابریشم‌ها

۱۱۰۰. سوزن‌دوزی
۱۱۰۱. سوزن‌دوزی
۱۱۰۲. زیرانداز نخ‌ی لایی‌دوزی‌شده،
سوزن‌دوزی‌شده